

Serdeczne przyjęcie pierwszej kosmonautki w Gdańsku

Wczoraj w godzinach przedpołudniowych bawiąca w Polsce delegacja Komitetu Kobiet Radzieckich z przewodniczącą Komitetu — Walentyną Nikołajewą-Tierieszkową przybyła na Wybrzeże Gdańskie.

Na lotnisku w Gdańsku — Wrzeszczu delegację witał m. in. członek Biura Politycznego KC, I sekretarz KW PZPR w Gdańsku — Stanisław Kociołek.

Pierwszą i — jak dotychczas — jedyną kosmonautkę świata, witały na lotnisku tłumy mieszkańców Trójmiasta, szczególnie młodzieży i dzieci, wręczając Walentynie wiązanki kwiatów. Wśród witających znalazły się również grupy dzieci przebywające na koloniach na Wybrzeżu. Młodzież otrzymała od kobiety kosmonautki autografy.

W. Tierieszkowa, dziękując za gorące powitanie, przekazała zebrany serdeczne pozdrowienia od radzieckich kobiet, kosmonautów i całego społeczeństwa Kraju Rad. Stwierdziła ona, że wiele słyszała o osiągnięciach polskiej gospodarki morskiej, stoczniowców, marynarzy i rybaków, o pięknej ziemi gdańskiej. Jestem bardzo zadowolona — powiedziała — że będę mogła uczestniczyć w obchodach 25-lecia PRL, naocznie przekonać się o ważnych osiągnięciach, znanych szeroko ludzkiej racjonalności i wysoko przez nich cenionych. Życzymy wam z całego serca dalszego rozkwitu ludowej ojczyzny. (PAP)

POZNAN
PIATEK
18
LIPCA
1969

Wydanie AB
Nr 169 (7904)
Rok wyd. XXV
Cena 50 gr

W przededniu srebrnego jubileuszu PRL

• Uroczysta akademie w KC PZPR • Wielka parada młodości, piękna i siły

W Komitecie Centralnym PZPR odbyła się 16 bm. uroczysta akademie poświęcona 25-leciu PRL.

W akademii wziął udział I sekretarz KC PZPR — Władysław Gomułka, członkowie kierownictwa partii: Bolesław Jaszczuk, Zenon Kliszko, Ryszard Strzelecki, Mieczysław Mochar, Jan Szydlak, Stefan Olszowski, Artur Starewicz, Zenon Nowak i pracownicy Komitetu Centralnego, Zakładu Historii Partii i Centralnej Szkoły Partyjnej.

Supertankowiec radziecki

Na łamach radzieckiego czasopisma „Morskoj Flot” szeroko analizowana jest decyzja w sprawie zbudowania w Związku Radzieckim supertankowca. Swe opinie o przyszłym statku przedstawiają konstruktorzy, ekonomiści i kapitanowie.

Większość z nich uważa, że optymalny tonaż tankowca powinien wynieść 100—120 tys. ton.

Referat okolicznościowy wygłosił zastępca członka Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR — Jan Szydlak.

Podkreślił on, że święto 25-lecia PRL, które uroczystość obchodzi cały naród polski, ma szeroki, przyjaźnielski rezonans daleko poza naszymi granicami. Przypomniał on trudny początek dzieła budowy nowej Polski, które podjęli ludzie pracy. Na czele tego wielkiego dzieła stała partia, jej dalekowszycze kierownictwo, które zespoliło w jeden nowatorski program zadania narodowego i społecznego wyzwolenia. Dorobek 25-lecia — podkreślił sekretarz KC — jest dziełem narodu dokonującym pod kierownictwem naszej partii, która torowała szlak socjalistycznych przemian oświetlając drogę całego narodu refleksyjami swych ofiarnych szeregów — jak budować i umacniać Polskę Ludową.

Istotę naszego partyjnego dorobku w tym ćwierćwieczu — powiedział m. in. J. Szydlak — najlepiej wyraża ten decydujący fakt, że z roku na rok wprowadzamy coraz szersze masy w proces świadomego i zaangażowanego ideowo uczestnictwa w budowie socjalizmu.

Trzy aspekty naszego dorobku ćwierćwiecza — stwierdził

sekretarz KC — zasługują na szczególne podkreślenie. Po pierwsze — zbudowaliśmy i umocniliśmy rzeczywiście niepodległe państwo, zagwarantowaliśmy trwałość jego granic, położyliśmy mocne fundamenty jego bezpieczeństwa i pokojowego rozwoju. Po drugie — ukształtowany został główny zrąb socjalistycznego ustroju społecznego. Zbudowaliśmy państwo nowego typu, o nowoczesnej strukturze, oparte na mocnym fundamencie stosunków solidarności i współpracy klasy robotniczej — głównego kierownika społeczeństwa — chłopstwa i inteligencji. Potrzebie — stworzyliśmy podstawy

Dokończenie na str. 2

Wspólne badania kosmiczne krajów socjalistycznych

Pomyślnie rozwija się współpraca krajów socjalistycznych w dziedzinie badań kosmicznych. Dzięki porozumieniu podpisanemu przed przeszło rokiem w Moskwie polscy uczeni, wraz z badaczami 6 innych krajów socjalistycznych biorą udział we wspólnych, przynoszących duże korzyści naukowe i techniczne pracach, obejmujących wykorzystanie sztucznych satelitów Ziemi wystrzeliwanych przez ZSRR.

Zaplanowane eksperymenty przewidują m. in. umieszczenie na orbitach okołoziemskich sputników geofizycznych i wystrzeliwanie rakiet niosących na pokładzie aparaturę pochodzącą z krajów socjalistycznych, a także szeroki program obserwacji naziemnych.

W grudniu ub. r. wystrzelony został w ZSRR sputnik

„Kosmos — 261”. Na jego pokładzie zainstalowano aparaty służące do badania górnych warstw atmosfery Ziemi i natury złożeń polarnych. Wystrzelenie tego sputnika umożliwiło realizację kompleksowego eksperymentu kosmicznego, obejmującego bezpośrednie pomiary dokonywane na pokładzie satelity oraz badania prowadzone na Ziemi. Był to ważny krok w realizacji programu współpracy krajów socjalistycznych w eksploracji Kosmosu.

W prowadzeniu obserwacji przewidzianych w tym eksperymencie wzięły udział instytucje naukowo-badawcze Bułgarii, Czechosłowacji, NRD, Polski, Rumunii, Węgier i ZSRR. Aparatura umieszczona na pokładzie sputnika bezpośrednio mierzyła natężenie promieniowania korpuskularnego, tj. elektronów i protonów nadbiegających z przestrzeni kosmicznej i przekazywała wyniki pomiarów do naziemnych stacji odbiorczych w krajach uczestniczących w programie badań

PAP

Uroczystości poznańskie w dniach jubileuszu Polski Ludowej

Z okazji zbliżającego się 25-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przygotowano w Poznaniu szereg uroczystości, które uświetnią tę wielką, historyczną rocznicę.

Dzisiaj, o godz. 17 odbędzie się w sali Odrodzenia Starego Ratusza uroczystość wręczenia wysokich odznaczeń działaczom państwowym, społecznym, pracownikom różnych zakładów pracy i przedstawicielom wielkopolskiej wsi.

Bardzo bogaty jest program sobotni, 19 bm. O godz. 9 odbędzie się w Starym Ratuszu wręczenie dorocznych nagród Poznania i województwa za upowszechnianie kultury. Również w Ratuszu, o godz. 9.30 nastąpi otwarcie wystawy pod hasłem: „Poznań w Polsce Ludowej”.

W auli UAM odbędzie się o godz. 11 uroczysta sesja Rady Narodowej Poznania i Wojewódzkiej Rady Narodowej. Sejsja dokona m. in. podsumowania dorobku miasta i województwa w okresie istnienia naszego ludowego państwa.

O godz. 14 nastąpi złożenie wieńców pod pomnikiem Bohaterów oraz pod pomnikiem działaczy PPR na Cytadeli. Wieńce zostaną również złożone o godz. 15.30 przed pomnikiem Powstańców Wielkopolskich.

Ponieważ w niedzielę o godz. 10 rozpoczyna się w Parku Kasprzaka I Wojewódzki

Zlot Chórów i Orkiestr, pochód złożony z zespołów uczestniczących w pokazie przejdzie ulicami miasta z pl. Wolności do Parku. Pochód wyruszy o godz. 9.

W poniedziałek, 21 bm, o godz. 21 przejdzie ulicami Poznania uroczysty capstrzyk wojskowy.

W dniu Święta Odrodzenia, a zarazem 25 rocznicy powstania PRL — we wtorek, 22 bm, o godz. 12 nastąpi na Starym Rynku przed Ratuszem uroczysta zmiana wart Wojska Polskiego. Równocześnie zostaną zaciągnięte honorowe warty WP na Cytadeli — przed pomnikiem Bohaterów i przed pomnikiem Powstańców Wielkopolskich.

Ponadto we wszystkie dni od 19 do 22 bm. odbywać się będą we wszystkich dzielnicach Poznania rozliczne imprezy rozrywkowe. O ich programach informowaliśmy już wczoraj. Przypominamy także o Wielkim Festynie Radia, Prasy i TV, który w dniach od 20 do 22 bm. odbędzie się nad Rusałką. (c)

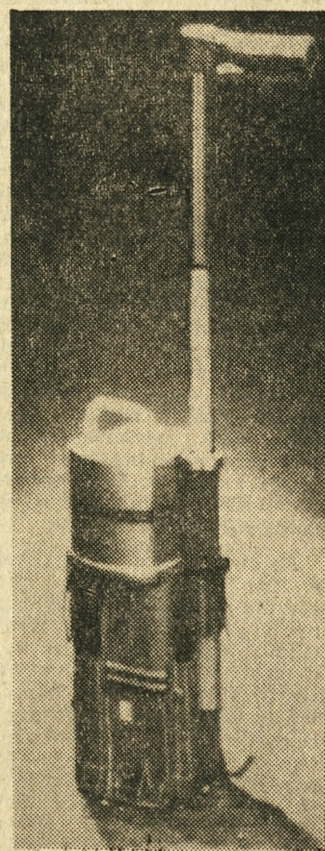
W drodze na Księżyc

Dobry humor nie opuszcza astronautów

Z ośrodka lotów kosmicznych w Houston donoszą: po przebyciu ponad 100 tys. kilometrów amerykańscy astronauty — Neil Armstrong, Edwin Aldrin i Michael Collins otrzymali pozwolenie rozpocząć okres odpoczynku na 2 godziny przed przewidzianym terminem.

Dobry humor nie opuszcza kosmonautów. W chwili gdy kamera telewizyjna skierowana była ku Ziemi, Aldrin powiedział: „hej tam w Houston moglibyście obrócić trochę tę Ziemię, żeby było widać więcej kontynentów”. Pojazd „Apollo” znajdował się wtedy nad Pacyfikiem.

O godz. 14.32 czasu warszawskiego „Apollo — 11” przebył już 187 378 km. Obsługa naziemna przekazała trzem kosmonautom serwis najświeższych informacji z kraju i ze świata. Interesowali się oni zwłaszcza lotem radzieckiej stacji automatycznej „Łuna — 15”. (PAP)

Na zdjęciu: kamera fotograficzna do wykonywania kolorowych trójwymiarowych zdjęć powierzchni Księżyca, będzie ona robić zdjęcia po wylądowaniu LEM-a na Księżycu. CAF — UPI — telefoto

Przemówienia min. Wieczorka

W Berlinie stanie pomnik żołnierza polskiego i niemieckiego antyfaszysty

Z okazji uroczystości położenia kamienia węgielnego pod pomnik „Żołnierza Polskiego i Niemieckiego Antyfaszysty” szef urzędu Rady Ministrów minister Janusz Wieczorek wygłosił 17 bm. w Berlinie przemówienie, w którym stwierdził m. in.:

W przyszłym roku, w Berlinie, wspólnie odsłoniemy pomnik „Żołnierza Polskiego i Niemieckiego Antyfaszysty”, jako wspólny symbol walki i zwycięstwa nad hitleryzmem.

Miliony ofiar, jakie poniósł naród polski w II wojnie światowej i w latach okupacji z rąk hitlerowskich barbarzyńców i ofiary narodu niemieckiego, jego klasy robotniczej i postępowej inteligencji — pogłębiły u nas świadomość polityczną, spotęgowały uczucie nienawiści do faszyzmu i militarizmu niemieckiego, a dziś każda być czujnymi na odradzanie się neofaszyzmu w NRF.

Skutki II wojny światowej są nieodwracalne. Nieodwracalny jest również układ sił w Europie jako rezultat II wojny światowej jako konsekwencje zwycięstwa nad hitleryzmem. Nienaruszalne są również granice ustalone i utrwalone po wojnie i nietykalna jest i pozostanie NRD.

Nawiazując do 25-lecia PRL i 20-lecia NRD oraz do osiągnięć obu krajów J. Wieczorek oświadczył:

Ciesza nas sukcesy dnia dzi

„Łuna 15” na orbicie księżycowej

Agencja TASS podaje, że rańska automatyczna stacja „Łuna 15” została w czwartek wprowadzona na orbitę wokół Księżyca i stała się kolejnym sztucznym satelitą Księżyca.

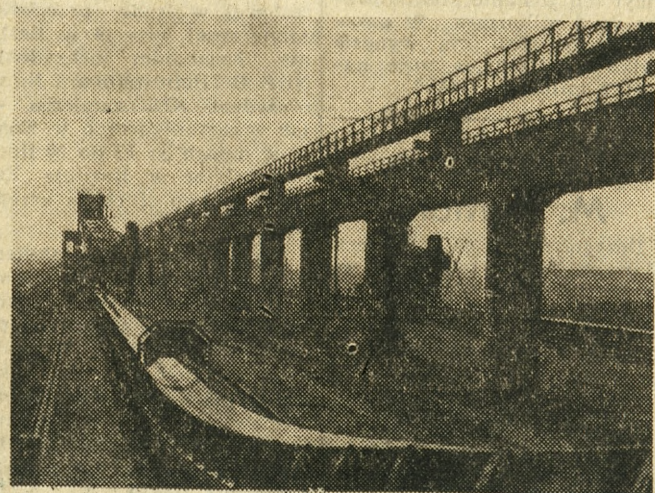
Wymiary orbity wokół Księżyca są zbliżone do zaplanowanych. Łączność radiowa ze stacją automatyczną jest utrzymywana. Według danych uzyskiwanych drogą telemetryczną urządzenia pokładowe stacji działają normalnie.

„Łuna 15” została wystrzelona w kierunku Księżyca w dniu 13 lipca br. W ciągu 102 godzin lotu przeprowadzono 28 seansów łączności radiowej ze stacją automatyczną. (PAP)

Przemiany Konina

Ziemie Konińską wraz z przyległymi powiatami: kolskim i tureckim, nazywa się okresem górnico-energetycznym. Daje on prawie 12 mln. ton węgla brunatnego rocznie (42 procent krajowego wydobycia) oraz 17 procent energii elektrycznej kraju. Obfitość węgla i taniej energii stały się magnesem przyciągającym inne przemysły. Z każdym rokiem tamtejszej ludności widzi się lepiej. Na zdjęciu: fragment kopalni węgla brunatnego w Koninie — taśmociąg. (pch)

Fot. CAF — Staszyszyn

Nagrody za twórczość artystyczną

Komisja nagród Ministerstwa Kultury i Sztuki w składzie: Wiesław Adamski, Jarosław Iwaszkiewicz, Jan Zygmunt Jakubowski, Roman Jasiński, Jerzy Koenig, Wincenty Kraśko, Jerzy Kreczmar, Jerzy Putrament, Stanisław Różewicz, Juliusz Starzyński, Jan Alfred Szczepański, Zbigniew Turski, Mieczysław Wejman pod przewodnictwem Lucjana Motyki przyznała następujące nagrody za twórczość artystyczną w 1969 r.

NAGRODY I STOPNIA

Alina i Czesław Centkiewiczowie
— za całokształt twórczości literackiej, podróżniczej i dla młodzieży.

Henryk Czyż
— za wybitną działalność dydaktyczną i propagandę muzyki polskiej za granicą.

prof. Witold Doroszewski
— za twórczą pracę w dziedzinie językoznawstwa za wieloletnie wytrwale szerzenie za pośrednictwem radia i wydawnictw książkowych kultury języka polskiego i uwydatnienie jej związków z kulturą umysłową społeczeństwa.

Irena Dubiska
— za całokształt pracy artystycznej i pedagogicznej w dziedzinie muzyki.

Henryk Mikołaj Górecki
Konstanty Mackiewicz
— za całokształt twórczości artystycznej w dziedzinie malarstwa ze szczególnym uwzględnieniem walorów humanistycznych w cyklach „Tam byli ludzie” i „Szkłane domy”.

Kazimierz Opaliński
— za całokształt pracy aktorskiej w teatrze, filmie, radiu i telewizji.

Janina Romanówna
— za całokształt pracy aktorskiej oraz pedagogicznej.

Jonasz Stern
— za całokształt twórczości w dziedzinie malarstwa oraz za pracę pedagogiczną.

Stefan Śledziński
— za wybitną działalność w upowszechnianiu muzyki polskiej w kraju i zagranicą oraz za pracę pedagogiczną.

Wacław Taranczewski
— za całokształt twórczości w dziedzinie malarstwa oraz za pracę pedagogiczną.

Czesław Wołłejko
— za osiągnięcia aktorskie, w szczególności za rolę charakterystyczne w komedii polskiej.

Wojciech Żukrowski
— za twórczość literacką.

NAGRODY ZESPOŁOWE

Jerzy Hoffman, Jerzy Lipman, Jerzy Lutowski
— za film pt. „Pan Wołodyjowski”.

Studio Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej — Jerzy Schoenborn, Lechosław Marszałek, Władysław Nehrebecki, Leszek Mech, Alfred Ledwig
— za całokształt twórczości w dziedzinie filmu rysunkowego dla dzieci.

NAGRODY II STOPNIA

Sylwester Chęciński
— za osiągnięcia twórcze w dziedzinie reżyserii filmów o wybitnych walorach społecznych, w szczególności za film „Sami swoi”;

Andrzej Cybulski
— za działalność w dziedzinie upowszechniania kultury, a w szczególności za inicjowanie i organizowanie w Gdańsku wielu ogólnopolskich przedsięwzięć kulturalnych;

Stanisława Fleszarowa-Muskat
— za działalność w dziedzinie twórczości literackiej o tematyce polski współczesnej oraz za działalność publicystyczną;

Hanna Januszewska
— za całokształt twórczości literackiej dla dzieci i młodzieży;

Tadeusz Kalinowski
— za całokształt pracy aktorskiej w dziedzinie filmu;

Kazimierz Karabasz
— za osiągnięcia twórcze w dziedzinie reżyserii filmów dokumentalnych, ze szczególnym uwzględnieniem filmów „Pierwszy krok” i „Rok Franka W”;

Zbigniew Kopalko
— za osiągnięcia twórcze w dziedzinie reżyserii słuchowisk radiowych;

Roman Kuklewicz
— za osiągnięcia w prowadzeniu i szkoleniu chóru Filharmonii Narodowej;

Zofia Neyman
— za wzorową organizację Muzeum Ziemi Sieradzkiej i prowadzonych w tym muzeum akcji upowszechniania kultury i sztuki;

Stefan Otwinowski
— za twórczość literacką i publicystyczną ze szczególnym uwzględnieniem książek pt. „Pamiętniki i herezje” i „Okoliczności łagodne”;

Andrzej Pawłowski
— za osiągnięcia twórcze w dziedzinie form przemysłowych, teorii i prac badawczych;

Teresa Roszkowska
— za osiągnięcia w dziedzinie scenografii teatralnej;

Halina Słoniowska
— za osiągnięcia w dziedzinie wokalistyki;

Andrzej Strumiłło
— za osiągnięcia twórcze w dziedzinie grafiki, zwłaszcza za cykl o Wietnamie „Ognisko w dżungli” i „Poezi świata Wietnamowi”;

Karol Stryja
— za całokształt działalności artystycznej i pedagogicznej w dziedzinie muzyki;

Konrad Swinarski
— za twórcze poszukiwania w dziedzinie inscenizacji teatralnej;

Władysław Ślesicki
— za osiągnięcia twórcze w dziedzinie reżyserii filmów dokumentalnych, w szczególności za film „Rodzina Człowieka”;

Kazimierz Gustaw Zemla i Wojciech Zabłocki
— za pomnik „Powstańców Śląskich” w Katowicach;

Kazimierz Piwkowski
— za zorganizowanie zespołu „Fistulatores et Tubicinatores Varsovienses” i osiągnięcia w dziedzinie oryginalnych wykonawstw dawnej muzyki;

Towarzystwo Dramatyczne im. Al. Fredry „Fredreum” w Przemyślu

— za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania sztuki teatralnej.

NAGRODY III STOPNIA

Wacław Biliński
— za powieść pt. „Nagrody i odznaczenia”;

Zygmunt Greń
— za twórczość publicystyczną oraz krytykę teatralną i literacką;

Konstanty Kulka
— za osiągnięcia wirtuozerskie w grze skrzypcowej;

Ewa Lassek-Jarocka
— za osiągnięcia aktorskie w Teatrze Starym im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie;

Lech Stanisław Miklaszewski
— za twórczość kompozytorską i upowszechnianie muzyki dla dzieci i młodzieży;

Tadeusz Paciorkiewicz
— za twórczość kompozytorską, w szczególności za opery radiowe i operę „Romans w Gdańsku”;

Andrzej Pietsch
— za osiągnięcia twórcze w dziedzinie grafiki artystycznej;

Wojciech Sadley
— za osiągnięcia twórcze w dziedzinie tkactwa artystycznego;

Leokadia Serafinowicz
— za osiągnięcia reżyserskie w teatrze lalkowym, a zwłaszcza za twórcze przeniesienie dramatu klasycznego do teatru lalkowego; (Teatr „Marcinek” w Poznaniu);

Edward Unisławski
— za działalność upowszechniającą kulturę i sztukę, a zwłaszcza muzykę w środowisku robotniczym Piotrkowa Trybunalskiego;

Zbigniew Zapasiewicz
— za osiągnięcia aktorskie w Teatrze Dramatycznym m. st. Warszawy;

NAGRODA ZESPOŁOWA

Zespół młodzieżowy „No-to-co”

Piotr Janczerski
Jerzy Krzemiński
Jan Stefanek
Jerzy Rybiński
Bogdan Borkowski
Jerzy Grunwald
Aleksander Kawecki
— za popularyzację polskiego folkloru w młodzieżowej muzyce rozrywkowej.

Rekordowy deficyt budżetu Francji

Czy Giscard d'Estaing uratuje gospodarke francuską?

Francuska Rada Ministrów zatwierdziła szkieletowy projekt budżetu republiki na rok 1970. Szczegóły zostaną opracowane przez odpowiednie komisje do końca września — najdalej w początku października.

Punktem wyjścia dla ministra Giscarda d'Estainga był nieaprecjalny fakt ogólnego pogorszenia się sytuacji gospodarczo-finansowej Francji w ostatnich dwóch latach. Przemysł francuski coraz bardziej pozostaje w tyle w stosunku do innych państw wspólnego rynku i nie może produkować po cenach konkurencyjnych. Wydatki państwa wzrosły równocześnie tak poważnie, że zaгроzona została francuska waluta. Ceny wielu podstawowych artykułów poszły w górę, a wraz z inflacją zaobserwowano inne niepokojące zjawiska — wycofanie oszczędności i pozbawianie się większych zasobów pieniężnych we frankach.

Pierwszym celem ministra Giscarda d'Estainga jest więc zdecydowane obniżenie tempa wzrostu wydatków państwowych w 1970 roku do mniej więcej 6 procent, podczas gdy w 1969 wzrost ten wynosił 13,7, w 1968 — 9,3 a w 1967 — 11,1 procenta. Nie jest wykluczone że pierwotne założenia będą przewidywały wzrost tylko 5,5-procentowy, aby później, w rzeczywistości trudnej sytuacji, pozostał jeszcze pewien margines i by można było ratować gospodarkę, jeśli wystąpi z kolei zjawisko niedoinwestowania.

Wyprawa łodzi „Ra” w niebezpieczeństwie

Thor Heyerdahl wraz z 6-osobową załogą musiał opuścić łódź trzinową „Ra” ponieważ zła pogoda spowodowała niebezpieczną sytuację. Wiadomość tej treści odebrał jeden z norweskich krótkofalowców-amatorów.

Żałoga „Ra” znajduje się obecnie na kutrze rybackim „Shenandoah”, który przybył z Wysp Dziewiczych i eskortuje łódź od środy, godziny 16 czasu warszawskiego.

Jak wiadomo, Heyerdahl wraz z 6-osobową mejdynarodową załogą 25 maja br. opuścił port marokański Safi, aby przebyć Atlantyk i udowodnić że już w czasach starożytnych na takich samych łodziach przybijano do wybrzeży Ameryki Południowej.

PAP

Z krajowej narady mleczarzy

O lepszą jakość masła

W czwartek 17 bm odbyła się w Poznaniu krajowa narada mleczarzy — specjalistów w dziedzinie produkcji masła. Celem jej było podsumowanie 25-letniego dorobku polskiego mleczarstwa oraz przedyskutowanie nowoczesnych metod technologicznych w zakresie produkcji masła.

Z referatu wiceprezesa Centralnego Zarządu ZSM — inż. St. Stradomskiego wynika, że spółdzielczy przemysł mleczarski poczynił w naszym 25-leciu ogromne postępy. Gdy w 1938 roku skupowano średnio w kraju 2 mld. litrów mleka, to w 1968 ponad 5 mld. l. Produkcja masła wzrosła w tym samym okresie 5-krotnie, dochodząc w ub. roku do 125 tys. ton. Gorzej jest ogólnie rzecz biorąc z jakością tego produktu mleczarskiego. Tylko 9 zakładów posiada na masło międzynarodowy znak najwyższej jakości „Q”, w tym cztery w województwie poznańskim (Nowy Tomyśl, Buk, Dobrzyca, Gościń).

Problemem jakości zajął się w swym szczegółowym referacie profesor Wydziału Mleczarskiego WSR w Olsztynie — doc. dr Jan Kisza. Podkreślił on, że znak jakości masła mogą uzyskać w zasadzie wszystkie zakłady mleczarskie, jeżeli tylko dążyć będą do rozwoju techniki w procesie wytwarzania i wpływać na dostawy dobrego surowca od rolników.

Przy okazji narady 19 najbardziej wyróżniających się mistrzów maślarskich ze wszystkich województw otrzymało odznaczenia państwowe, w tej liczbie dwóch maślarzy z woj. poznańskiego: Leon Ro-

Oczywiście na 25-lecie

Miliardowy dar Wielkopolan

We wszystkich wsiach, osiedlach, miastach naszego województwa trwają intensywne przygotowania do obchodów 25-lecia Ludowej Ojczyzny. Jak Wielkopolska długa i szeroka społeczność, skupione we Frontie Jedności Narodu, realizuje podjęte czyny. Wyrażają się one wartością 907 milionów złotych.

Dotychczas zrealizowano 400 milionów. W ten sposób społeczeństwo wielkopolskie daje wyraz poparcia dla programu uchwalonego w ostatniej kampanii wyborczej. W czasie jej trwania wysunięto 4 302 wnioski. Większość z nich będzie mogła być zrealizowana właśnie dzięki pełnemu zaangażowaniu się wszystkich mieszkańców.

Rejestr tego daru złożonego Ojczyźnie na 25-lecie jest imponujący. Oto kilka danych: Wartość prac drogowych

wykonanych w czynach społecznych w powiecie śremskim osiągnie 11 milionów złotych.

Na terenie powiatu chodzieskiego wykonano prace porządkowo-sanitarne o wartości 5 200 tys. zł.

W powiecie średzkim 244 budynków otrzymało nowe elewacje. Wyremontowano 9 700 metrów dróg gruntowych. Wybudowano Wiejski Dom Kultury, Dom Nauczyciela.

W powiecie czarnkowskim wykonano prace porządkowe wartości 1 682 tys. zł.

W powiecie kępińskim tylko w ramach higienizacji wsi wykonano inwestycje na ogół na sumę 2 395 tys. zł. Podobny czyn w powiecie ostrowskim osiągnął wartość 2,5 mln złotych.

1 700 tys. zł osiągnęła wartość czynów społecznych miasta Gniezna. W tych ramach wykonano: renowację 2 boisk sportowych, konserwację nawierzchni i chodników, prace przy urządzeniu parku 25-lecia, prace porządkowe na terenie miasta, budowę Domu Kultury „Działkowca”.

To nie jest pełny rejestr tych wszystkich czynów, jakie wykonało społeczeństwo Wielkopolskie. W realizacji czynów wzięła czynny udział młodzież zorganizowana w ZMS, ZMW i ZHP. Wartość dotychczas wykonanych przez młodych prac osiągnęła 11 600 tys. złotych.

Realizacja podjętych czynów 25-lecia na terenie Ziemi Wielkopolskiej trwa. Stanowi ona jeszcze jeden widomy znak głębokiej więzi społeczeństwa z władzą ludową i dowód pełnego poparcia dla programu Frontu Jedności Narodu. (jk)

W Związku Radzieckim o Polsce

Prasa radziecka poświęca wiele miejsca obchodom jubileuszu 25-lecia Polski Ludowej. Zamieszcza sprawozdania z licznych imprez odbywających się z tej okazji w Moskwie i innych miastach radzieckich, artykuły i reportaże dziennikarzy radzieckich z Polski, a także wiele innych okolicznościowych pozycji.

Również wiele miejsca poświęcają tematyce polskiej radzieckie rozgłośnie radiowe i stacje telewizyjne.

W czwartek wszystkie centralne dzienniki radzieckie zamieściły na pierwszej stronie komunikat o zapowiedzianej wizycie w Polsce — z okazji obchodów 25-lecia PRL — sekretarza generalnego KC KPZR L. Breżniewa i przewodniczącego Prezydium Rady Najwyższej ZSRR N. Podgornego.

„Prawda” zamieściła w czwartek drugi odcinek z serii obszernych artykułów omawiających dorobek Polski Ludowej, których autorem jest A. Lukowicz. Artykuł zatytułowany: „Zrodzone socjalizmem” omawia rozwój przemysłu w Polsce w latach powojennych.

Dziennik „Sowietskaja Rosija” zamieścił w czwartek obszerny wywiad z ambasadorem PRL w ZSRR, Janem Ptasimskim. Wywiad ukazał się pod tytułem „Nienaruszalna nasza przyjaźń”. (PAP)

Aresztowania w Sudanie

Bliskowschodnia agencja prasowa MEN donosi z Chartumu, że członek Rady Dowództwa wa Rewolucji i minister spraw wewnętrznych Faruk Osman Hamadallah podał do wiadomości, iż liczba aresztowanych w Sudanie wynosi 90. Wśród zatrzymanych znajdują się członkowie rozwiązanej rady najwyższej i przywódcy rozwiązanych partii politycznych. Cztery osoby przebywają w areszcie domowym.

PAP

Oczywiście w NRF

Zbrodniarz wojenny w sakrze biskupiej

Przed tygodniem „Der Spiegel” opublikował materiał dowodowy świadczący, iż 7 czerwca 1944 r. kapitan Wehrmachtu Matthias Defregger, po leci podwładnemu oficerowi rozstrzelanie 17 mieszkańców wioski Filetto w wieku 17 do 65 lat, w odwet za to, że podczas starcia z partyzantami tej okolicy zginęło 4 żołnierzy niemieckich. Po tej egzekucji kapitan Defregger został awansowany na majora. Po wojnie zaczął studiować teologię i w roku 1949 wyświęcono go na księdza. Od tej chwili awansował on niezwykle szybko i 14 września 1968 r. otrzymał sakrę biskupią. Wszystko to działo się w czasie, gdy od roku już prokuratura we Frankfurcie nad Menem prowadziła przeciw Defreggerowi dochodzenie z powodu wydarzeń w Filetto.

Po opublikowaniu artykułu w „Der Spiegel” biskup Defregger nie był już więcej widziany w swej diecezji w Monachium, lecz — za wiedzą kardynała Doepfnera — ukrywał się w klasztorze w Alpbach. Warto wspomnieć, że kardynał Doepfner opublikował oświadczenie, w którym usiłował usprawiedliwić biskupa Defreggera, że w roku 1944 jako oficer Wehrmachtu działał „w warunkach niezwykle niebezpiecznego odwrotu we Włoszech”.

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Olgierd Białewicz.

Wydajność w górę

W ubiegłym tygodniu kierownictwo Poznańskiego Zjednoczenia Budownictwa zaprosiło grupę dziennikarzy na całodzienny rajd po budowach, zakończony konferencją prasową na temat realizacji uchwały II Plenum KC PZPR. Gospodarze pokazali to co mają aktualnie najlepszego. Najnowocześniejszą w Wielkopolsce poligonową wytwórnię płyt na Winogradach i pierwsze budynki najlepiej zaprojektowanego osiedla o tej nazwie; improwizowaną wytwórnię płyt i budowę z nich osiedle mieszkaniowe „Kaliniec” w Kaliszu; tamże nową bazę transportową oraz wznoszone Zakłady Ceramiki Budowlanej w Winarach. Po drodze wiedziliśmy z gospodarzami dyskusje na temat zalet i wad poszczególnych konstrukcji, materiałów i technologii budowlanych. Stoimy przecież u progu nowej 5-latk.

WINOGRADY

Stanie tu pierwsza w Wielkopolsce dzielnicowa mieszkaniowa wznoszona z wielkich płyt, mających już wmontowane okna i drzwi oraz zewnętrzne tynki. W porównaniu z dotychczasowym sposobem budowania oznacza to duży postęp. Znowu zrobiliśmy bowiem krok naprzód na drodze do zamiany placów budów w place montażu kompletnie wyposażonych części mieszkań. Wprawdzie okna w płytach nie są jeszcze oszkłone w wytwórni, a tynki są tylko jednego rodzaju (gratulowany żwir) i barwy, lecz początek został zrobiony. W słoneczne popołudnie i niedziele przychodzi tu setki ludzi oglądając gotowe już budynki. Trzeba powiedzieć, że wyglądają one solidnie i schludnie, a plac budowy jest czysty.

Płyty robione są na miejscu w wytwórni typu poligonowego, lecz udoskonalonej. Wypożyczono ją w pionowe baterie form i inne urządzenia, jakich nie mają stare poligony. Wytwórnia nie jest jeszcze w pełni gotowa. Od chwili przystąpienia do jej projektowania minęło zaledwie 2,5 roku, lecz już daje produkcję: do końca roku 3,5 tysiąca izb. Po zakończeniu budowy 250 pracowników będzie w niej wytwarzać 5 000 izb rocznie. Gospodarze wyraźnie są z niej dumni. Podkreślają rekordowe tempo jej projektowania i wznoszenia.

KALINIEC

To nazwa wielkiej, od podstaw budowanej dzielnicy Kalisza. Zwiedziliśmy część „G”, odbiegającą swą architekturą od części stawianych w latach ubiegłych. Jest od tamtych ładniejsza, bardziej przestronna, a przy tym — wydaje się funkcjonalniejsza i solidniej wykańczana. Potwierdzają to także lokatorzy choć narzekają

na opóźnienie robót porządkowych: trawników, chodników, sklepów itp. Znanie to bo łączki i trudno za nie winić wyłącznie budowlanych.

Kaliniec jest także budowany z wielkich płyt. Tamtejsza wytwórnia tych płyt nie umywa się do tej na Winogradach, choć ambitni kaliszanie stale wprowadzają doń usprawnienia. Na wytwórni ciąży jednak „grzech pierworodny” — lokalizacja. Przed laty założono ją na świeżym wysypisku, wypełniającym naturalną zapadlinę gruntową i teraz to się mści. Pod ciężarem płyt i dźwięków wytwórnia zapada się. Na przebiegającej już za późno. Kaliszanie stale podsypują więc i ubijają grunt pod ciężki sorzet oraz ostrzegają swych kolegów z innych miast: nie produkujcie na grząskim gruncie!

WINIARY

To największa i najnowocześniejsza w Wielkopolsce cegielnia, budowana przez Kaliskie Przedsiębiorstwo Budowlane dla Zjednoczenia Ceramiki Budowlanej. Ten olbrzym (116 000 m sześć. kubatury) i piękny architektonicznie obiekt, wcale nie wygląda na cegielnię. Z oddali kojarzy się raczej z produkcją jakichś precyzyjnych instrumentów. Gładkie jak stół drogi i podwórza, szklane ściany i dachy, w środku gotowe już konstrukcje taśmociągów i żadnego komina. Taka cegielnia?

A jednak. Winiary mają dać 40 milionów jednostek ceramicznych rocznie. I to jednostek przedniego gatunku, cienkościennych, najbardziej obecnie deficytowych: cegły tzw. sitówki, sączków, pustaków Akermana itp. Cała produkcja ma być zmechanizowana a nawet zautomatyzowana. Obsługa będzie mogła chodzić w białych kitlach. Suszarnie i piece będą opalane mazutem z Płocka, a w perspektywie — gazem ziemnym z Ostrowa.

Gospodarze traktują budowę Winiar jak oczko w głowie. Cierpią na chroniczny niedostatek materiałów więc starają się przyspieszyć uruchomienie tej gigantycznej „cegielni”. Załoga Kaliskiego Przedsiębiorstwa Budowlanego rozpoczęła roboty w 1957 roku i za miesiąc w II kwartale 1970 — chce je — w ramach Czynu 25-lecia — zakończyć w III kwartale bieżącego roku. Winiary będą mogły wówczas wyprodukować dodatkowo 14 mln jednostek ceramicznych i pomóc budowlanym w wykonaniu ich zadań rocznych na innych budowlanych.

Warto tu podkreślić, że po II Plenum KC PZPR kaliszanie zobowiązali się także do skrócenia o 6 miesięcy terminu budowy wielkiego obiektu wydobywania i uszlachetniania kruszyw naturalnych w Halinowie, co również złagodzi zaopatrzeniowe kłopoty wielkopolskiego budownictwa.

NADROBIĆ ZALEGŁOŚCI

II Plenum KC PZPR zastało załogi przedsiębiorstw zgrupowanych w Poznańskim Zjednoczeniu Budownictwa w bardzo trudnej sytuacji. Nie wykonano planu w I kwartale, nie wykonano go również w kwietniu; łączne zaległości w robotach przekraczały 50 mln zł.

Uchwała KC dodała bodźca. Zaczęto szukać rezerw wzrostu wydajności pracy i tworzyć z tych rezerw zakładowe programy odrobienia zaległości. To było najpilniejsze zadanie.

Dyskusje były burzliwe a często — nawet ostre. Główne uderzenie skierowano na efektywne wykorzystanie dnia pracy ludzi i maszyn. Wiadomo jak to jest w budownictwie — rezerwy są, tylko trzeba by ich ludzi zachęcić. Podobno to się udało. Już w maju krzywa wydajności zaczęła pięć się w górę, a w czerwcu pobity został tegoroczny rekord. Znaczna część zaległości została odrobiona.

Oby tak dalej.

PIOTR CHOJNACKI

echa naszych publikacji

W związku z listem prof. dr. med. J. Jankowiaka, zamieszczonym w nr 157 z 4 lipca br. „Głos Wielkopolski” uprzejmie wyjaśniamy, że wprawdzie sygnalizowanych w nim faktów codziennego uruchamiania maszyn (urządzeń produkcyjnych) na placu robot przy ul. Nowowiejskiego w porze nocnej (o godz. 5.50 a często o 5) potwierdzić nie możemy, to jednak przyznajemy, że w jednym odosobnionym przypadku (sobota) w połowie czerwca br. miało miejsce uruchomienie przed godz. 6 sprężarki, a to ze względu na potrzeby podjętych prac remontowych przy prowadzonych tamże robót. W szczególności bowiem wyjątkowe

Jeszcze w lipcu koniec robót

wcześniej w tym dniu podjęcie pracy przez obsługę wymienionego agregatu wynikało z konieczności zabezpieczenia nieprzerwanego betonowania pali formowanych w gruncie oraz nie zbędnej efektywności tego procesu technologicznego również w warunkach skróconego dnia pracy. Nadmieniamy jednocześnie, że wspomniane roboty — ze względu na napięte terminy ich realizowania i wynikają stąd potrzebę maksymalnej koncentracji — prowadzone są na dwie zmiany. Mimo stosowanego w praktyce wcześniejszego rozpoczęcia pracy przez zespół II zmiany uruchomienie eksploatacyjnych tamże urządzeń w godzinach popołudniowych i wcześniej niż to się aktualnie odbywa jest wręcz udaremnione. Również sugerowane przez Czytelnika stosowanie urządzeń z napędem elektrycznym byłoby niewykonalne, a to z braku w ogóle możliwości instalowania w miejscu robót urządzeń (silników) elektrycznych o tak znacznej mocy.

Przepraszając zarówno interwjującego Czytelnika jak i mieszkańców domów sąsiadujących z placem budowy za zakłócenie spokoju i wypoczynku oraz uciążliwość znoszenia przykrego sąsiedztwa, pragniemy jednocześnie zapewnić, że najdalej w II połowie b. miesiąca prowadzone przez „Hydrobudowę 9” roboty w tym rejonie zostaną całkowicie zakończone.

Z-ca Dyrektora d/s Technicznych Inż. Alojzy Luczak

Duże żniwa rozpoczęte

Zapowiedź dobrych plonów

Henryk Gizelski w Brudzewie (powiat słupecki) rozpoczął w ubiegłą środę kośćbę żyta na 8-hektarowej plantacji przy pomocy agregatu traktorowego, wypożyczonego w miejscowym Kółku Rolniczym. Jeżeli obie maszyny będą pracować bezawaryjnie — mówi Gizelski — to w piątek wszystko żyto stanie w mendlach. W sobotę lub w poniedziałek zabierzemy się do jęczmienia jarego, który także bardzo szybko dojrzeje.

Fot. — K. Przychodzki

KONFLIKTY WYZNANIOWE A WSPÓŁCZESNOŚĆ

Powtarzające się w Płn. Irlandii i za każdym razem z nową siłą wybuchające zamieszki o wyrażnym społeczno-politycznym i wyznaniowym podłożu skłaniają do refleksji. Wbrew bowiem dość powszechnemu mniemaniu irlandzkie osobliwości społeczno-wyznaniowe nie są wyjątkiem we współczesnym świecie, jakkolwiek gdzie indziej nie zawsze i nie wszędzie występują tak ostro. Np. istnieją one w Hiszpanii, choć rysują się nieco odmiennie niż w Płn. Irlandii. Katolicy hiszpańscy stanowią zdecydowaną większość wyznawców, protestanci pozbawieni są części podstawowych praw obywatelskich (np. protestant nie może być oficerem w armii ani zajmować ważniejszych stanowisk), znaczna część wyznawców ich swoboda wyznawania własnej religii (większość świątyni protestanckich jest zamknięta).

Konflikty o identycznym tle występują w wielu państwach Ameryki Łacińskiej, choć niemal wszystkie konstytucje tych krajów głoszą zasadę wolności sumienia. Od takich konfliktów nie są wolne i Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, uchodzące za kraj wielkiej wolności; kontrowersje między ponad 200 różnymi wyznaniem są tam na porządku dnia. Nie brak ich i na kontynentach afrykańskim i azjatyckim. Wciąż w rydwan walki politycznej różnych instytucji i organizacji religijnych, wykorzystujących samą religię i nastrojów religijnych ludności dla reakcyjnych celów politycznych ma miejsce w Indonezji, a także i w sudańskim konflikcie między „Północą” a „Południem”. To zresztą tylko niektóre z wielu przykładów.

Na tym tle jasno rysuje się społeczna szkodliwość wszelkich politycznych i ideologicznych, instytucjonalnych i innych organizacyjnych związków między państwem, jego władzami politycznymi i administracyjnymi, a kościołami i związkami wyznaniowymi. Można łatwo udowodnić szkodliwość wiązania się państwa z takim lub innym kościołem, wspierania autorytetem państwa takiej lub innej religii, nie mówiąc już o ahumanistycznej tendencji niektórych rządów, jak w przypadku Hiszpanii, Indonezji czy Płn. Irlandii, do wykorzystywania religii i nastrojów religijnych społeczeństwa dla celów politycznych — co zresztą bardzo często charakteryzuje postępowanie reakcyjnych sił burżuazji.

Wszystko to uwydatnia społeczną szkodliwość i sensowność ideal rozdziału kościoła od państwa (a więc uznania przez państwo religii za sprawę prywatną obywateli równouprawnienia wszystkich obywateli niezależnie od ich wyznania i stosunku do religii) i zerwania wszelkich politycznych związków państwa z kościołami i związkami wyznaniowymi, w tym także zaprzestania wspierania polityczne-

go takiego lub innego kościoła i wykorzystywania religii dla celów politycznych.

Na taką drogę wprowadziła świat Wielka Francuska Rewolucja burżuazyjno-demokratyczna 1789 r. W następnym okresie wiele państw burżuazyjnych wkroczało na tę drogę. Wkroczyły na nią również i państwa socjalistyczne, w tym także i Polska Ludowa. O ile jednak państwa socjalistyczne nie tylko uznały instytucję rozdziału kościoła od państwa za podstawową zasadę ustroju, ale i konsekwentnie ją realizują — o tyle państwa i rządy burżuazyjne za zasadą tą postąpiły podobnie jak z wieloma innymi swoimi hasłami, jakimi szczyciła się ongiś burżuazja — hasłami wolności, równości i braterstwa. Dziś więc, jakkolwiek wiele państw burżuazyjnych proklamowało tę zasadę w swoich konstytucjach, zauważyć można ponownie wciąganie lub usiłowanie wciągania kościoła i związków wyznaniowych, a w ślad za tym wykorzystywanie religii do walki politycznej, usiłowania wykorzystania nastrojów religijnych ludzi dla swoich celów. Wiele też państw burżuazyjnych nie podjęło w ogóle idei rozdziału kościoła od państwa, upatrując w instytucji kościoła i w religii, aczkolwiek dziś w wielu wypadkach bez podstaw, naturalnych sprzymierzeńców w walce z siłami postępu i socjalizmu.

Mimo wszystko sytuacja we współczesnym świecie, jeśli chodzi o te kwestie, napawa sporym optymizmem. Doświadczenia krajów socjalistycznych niezbicie dowodzą, że instytucja rozdziału kościoła od państwa zdała swój historyczny egzamin i jest godna aktywne go społeczne poparcie. że wszelkie podziały społeczeństwa na wierzących i niewierzących są sztuczne i nie mają racji bytu, że ocena ludzi według ich stosunku do religii lub według wyznawanej religii jest w czasach dzisiejszych absolutnie anachroniczna.

Wspomniane konflikty o charakterze społeczno-wyznaniowym utwierdzają wśród społeczeństw świata przekonanie o niesłuszności związków kościoła z państwem i wzmagają opór i dążenia do wprowadzenia zasady rozdziału kościoła od państwa tam, gdzie nie jest ona dotąd wprowadzona. Uwidocznia się to np. we Włoszech, w NRF, także w wielu innych krajach świata, a tendencje te wspierają doświadczenia krajów socjalistycznych.

Dokończenie na str. 2

A LO J Z Y T W A R D E C K I

Szkola jak czarownica

LISTY DO NIEMIECKIEGO PRZYJACIELA

Do Sądu w Koblencji
dot.: Sygn. 2a H x 209
Sprawa adopcji: Theo Binderberger, Koblencja-Hochheim Bachelstr. 5
Wielce Szanowny Panie Radco!

W odpowiedzi na Pańskie pismo przesyłam z zwrótem dwa zdjęcia adoptowanego chłopca Alfreda w celu porównania z fotografiami złożonymi u Pana przez wnioskodawczynię. Na pierwszym zdjęciu Alfred ma 14, na drugim — 9 lat.

Poza tym podkreślam jeszcze raz z naciskiem, że do dziś nie otrzymałem żadnego pisma od niejakej pani Twardeckiej, w przeciwieństwie do tego, co twierdziła ta kobieta w wystosowanym do Pana piśmie. Również miejsce pobytu w sierocińcu w Oberweis/Donau, wymienione w liście Pana do mnie zgodnie z danymi tej kobiety, gdzie Alfred miał być podobno z siostrzeńcem też, nie jest trafne, ponieważ my sami wybraliśmy go przecież spośród wielu dzieci sierocińca położonego pod Szczecinem (nie był to jeden z obozów dla dzieci uchodźców lub ewakuowanych, choć niewykluczone, że takie już w 1944 r. i tu i ówdzie istniały). Szczecin a Oberweis — nie wiem wprawdzie, gdzie on leży — oceniam jednak na

różnicę 1000 km, wydaje mi się to całkowicie absurdalne. Nie słyszałem również, żeby kiedykolwiek wymieniono tę miejscowość kierownictwu domu czy też Alfred. Choćby z tego powodu wydaje mi się, że dane tej kobiety w odniesieniu do naszego chłopca polegają na pomyśle.

z poważaniem
podd. Binderberger
Potwierdza się dosłowną zgodność powyższego odpisu z oryginałem.
(podpis) Justizobersekretär
Koblencja, 3 września 1952 r.

Sąd — 2a H x 209
Pani
Małgorzata Ratajczak
vel Twardeka
Rogożno
ul. Mała Szkolna nr 3.

Na Pańskie podanie z 15. 6. 1952 r., 16. 7. 1952 r. i 10. 11. 1952 r., których treść należy uważać za wniosek o anulowanie umowy adopcyjnej dotyczącej małoletniego ucznia — Alfreda Hartmanna z Koblencji-Hochheim, udzielamy następującej odpowiedzi:

Sąd przeprowadził najpierw na podstawie Pańskich dochodzeń, czy rzeczywiście między Pani zagubionym synem, a dzieckiem adoptowanym przez małżeństwo Binderberger zachodził identyczność. Sąd czuł się zobowiązanym do tych badań ze względów humanitarnych, aby dostarczyć Pani pewności czy w przypadku Alfreda Hartmanna chodzi o Pań zaginionego syna. Po zakończeniu dochodzenia Sąd stwierdził, że nie została dowiedziona tożsamość personalna między Pani synem Alojzym Twardeckim, a Alfredem Hartmannem. W szczególności uwzględniono podczas rewizji stanu rzeczy następujące fakty:

Koblencja, 5 grudnia 1952 r.

Moniuszko w Wielkopolsce

W tym roku obchodzimy 150 rocznicę urodzin Stanisława Moniuszki. Z tej okazji wielkiemu kompozytorowi poświęca się wiele uwagi, poddaje się rewizji dotychczasowe oceny jego twórczości, równocześnie — jak Polska dłużej i szerzej — rozbrzmiewa jego muzyka. Rocznicę obchodzą nie tylko zawodowe instytucje muzyczne, ale także chóry amatorskie, gdyż z nimi twórca narodowej muzyki już w wieku młodzieńczym był mocno związany. Cześć go także Wielkopolska, w której osobiście nigdy nie był, ale do której dość wcześnie przywędrowały jego utwory, zostały przyjęte niezwykle serdecznie i pozostały na stałe w repertuarze śpiewaczym i orkiestralnym.

Bo ten wnuk szlachetki, który przedzierzgał się w białoruskiego magnata, syn amatora-malarza i miłośnika muzyki, bratanek świątliwych i postępowych patriotów — swojej twórczości dał cechy ludowe i narodowe, przez co stała się ona bliska każdemu Polakowi. Napisał 13 oper, 11 operetek, 63 utwory religijne, 11 kantat i ballad, 278 pieśni zawartych w 13 „Śpiewnikach domowych”, 4 symfonie, 4 balety, 14 melodii do dramatów, 43 utwory kameralne i 70 fortepianowych, razem ponad 500 utworów, nie licząc drobniejszych.

Różnie oceniano jego kompozycje. Pierwsze opinie były do datnie. Z upływem lat zaczął się zmieniać stosunek krytyków muzycznych do twórczości Moniuszki, odnoszono się do niej z lekceważeniem. Ocena społeczna była jednak inna. Według niej Moniuszko był wielkim kompozytorem. Sam był niezwykle skromny. Kiedyś powiedział o sobie: „... nigdy siebie nie stawiałem obok jakiegokolwiek bądź uprawnionej znakomitości europejskiej, co dopiero mówić o Chopinie, dla którego uwielbienia nie mam granic”.

Gdy twórczość Chopina na obczyźnie pełniła rolę ambasadora polskiej kultury, twórczość Moniuszki tu w kraju budziła ducha patriotycznego, treścią swoją zwracała uwagę społeczną na ciężką dolę ludu wiejskiego i już tym samym wchodziła w nurt postępowy. Urzekająca swoją prostotą zdobywała i po dzień dzisiejszy zdobywa wykonawców i odbiorców. Uwzględniana jest prawie w każdym koncercie śpiewaczym. „Halka”, którą za życia kompozytora grano 150 razy, zdobyła sobie prawo bytu w repertuarze operowym w wielu krajach. Wraz ze „Straszny dwór” stała się reprezentacyjną operą narodową. Wszystko to razem skłoniło recenzentów i krytyków muzyki do zmiany dotychczasowego stanowiska. „Moniuszko — pisał ostatnio B. M. Jankowski — był na pewno kompozytorem formatu nieprzeciętnego; w inwencji melodycznej, w łatwości pisania melodii, pod-

chwytanej i śpiewanej natchnieniem, można go porównać z twórcami najwybitniejszymi”.

Moniuszko już za swojego życia cieszył się uznaniem wielkopolskim. Do spopularyzowania jego dzieł w dużej mierze przyczynił się dyrygent amatorskich chórów w Poznaniu — Bolesław Dembiński. W r. 1862 — a więc w 4-tym roku po sukcesie warszawskim — wystawił fragmenty „Halki”, a potem „Flisa”. 9 listopada 1875 r. pod jego batutą pokazana została całość „Halki”, w wystawieniu której wzięły udział amatorskie chóry Towarzystwa Przyjaciół Muzyki. Operę tę trzeba było grać 18 razy w owym sezonie. Niejednemu chór później podejmował się wystawienia jej fragmentów.

Na 429 chórów istniejących na terenie Wielkopolski w ciągu ostatnich 100 lat — 36

(w tym 14 wiejskich) przyjęło do swojej nazwy imię Stanisława Moniuszki. Niezwykłą też sympatią cieszyła się bohaterka opery „Halka”. Jej imieniem oznaczyło się 20 chórów wiejskich i 9 miejskich. Żaden z wielkich kompozytorów nie doczekał się takiej popularności, szczególnie wśród robotniczych i wiejskich zespołów śpiewaczych na terenie Wielkopolski. Po II wojnie Poznań ufundował Moniuszce pomnik, Moniuszko stał się też patronem poznańskiej Opery.

Trafne okazały się słowa, wypowiedziane przed stu laty przez recenzenta krakowskiego — Stanisława Dunieckiego: „Idąc z ludem, pisząc dla niego, przyjmując jak w „Halce” jego skargi i cierpienia. Moniuszko długo żyć będzie, tak długo, jak długo poczciwe polskie serca bić będą”.

J. P.

W dniach Festiwalu Moniuszkowskiego w Kudowie-Zdroju odsłonięty został pomnik Stanisława Moniuszki, w 150 rocznicę jego urodzin. Autorem pomnika jest art. rzeźbiarz — Mieczysław Wolter. Na zdjęciu praprawnuczka Stanisława Moniuszki — Danuta Moniuszko-Janowska, która dokonała odsłonięcia pomnika.

Fot. CAF — Okoński

Konflikty wyznaniowe a współczesność

Dokończenie ze str. 3

Na tę drogę wkraczają również coraz liczniej różne kościoły i związki wyznaniowe. Ważne jest, że wpływy Kościoła rzymsko-katolickiego coraz bardziej — to można zauważyć — zmierzają ku zerwaniu swych więzów ze starym, kompromitującym go systemem burżuazyjnym i dość niedowzmacznym na Soborze i wypowiedziach papieża Pawła VI opowiadającym się za rozdzieleniem kościoła od państwa i laicyzacją życia państwa.

Wśród społeczeństw świata stała się również umiarkowana idea wolności sumienia i wyznania, wzajemnej tolerancji, poszanowania odmiennych przekonań religijnych i zgodnego współżycia wszystkich ludzi niezależnie od ich stosunku do religii. To daje podstawę do optymizmu, do przekonania, że w bliskiej lub dalszej perspektywie — co zależy od wzrostu świad-

omości społecznej ludzi — anachroniczne konflikty o zabarwieniu wyznaniowym staną się faktami smutnej przeszłości historycznej.

EDWARD GRZELAK

Promieniowanie Jowisza

Promieniowanie Jowisza, na fali 10 m, odkryła grupa amerykańskich astronomów z Uniwersytetu w Colorado. Źródło promieniowania zlokalizowano bardzo dokładnie: znajduje się ono wewnątrz obszaru o średnicy tylko 400 km. Fakt, że źródło promieniowania jest bardzo małe, potwierdza inną obserwację, mianowicie nie stwierdzono różnicy czasu w odbiorze fali przez obie anteny. Natomiast w toku dotychczasowych badań nie udało się wykryć przyczyny, dla której Jowisz promieniuje na tej właśnie fali. (PAP)

Czytelnicy pytają REDAKCJA ODPOWIADA

OPIEKA NAD CHORYM DOROSŁYM

E.M. Mam chorego ojca i jestem zmuszona odebrać go ze szpitala. Czy mogę otrzymać miesięczny płatny urlop na opiekę nad chorym? Czy ojciec może otrzymać dodatek na opiekę dla chorego i do kogo się z tym zwrócić?

RED: Pracownik może otrzymać zwolnienie na druk L-4 w przypadku choroby dziecka — gdy nie ma innych osób, które by opiekę sprawowały. Jeżeli chodzi o osobę dorosłą i opiekę nad nią, to może Pani jedynie — za zgodą z kładu pracy — otrzymać urlop bez płatny. Jeżeli ojciec zaliczony jest do I grupy inwalidów, otrzyma dodatek do renty w wysokości 300 zł. (1559)

POGRZEB TEŚCIÓW I ZWOLNIENIE

Grażyna D. — Czy na pogrzeb teściów przysługują mi 2 dni urlopu okolicznościowego tak jak na pogrzeb rodziców? (Jakie to przepisy?)

RED: W przypadku zgonu i pogrzebu teściów pracownik ma prawo do uzyskania zwolnienia jedynie na czas pogrzebu. Podstawą tego zwolnienia jest par. 4 uchwały nr 327 Rady Ministrów z 16. 8. 1957 r. w sprawie przestrzegania porządku i dyscypliny pracy, która przewiduje możliwość zwolnienia pracownika z pracy na czas niezbędny dla załatwienia ważnych spraw osobistych lub rodzinnych. (1576)

ZASADNICZA SZKOŁA GÓRNICZA W BOLESŁAWCU

J. K. Słyszałem, że w województwie wrocławskim istnieje Zasadnicza Szkoła i Technikum Górnicze o specjalizacji górnika podziemnej eksploatacji rud. Proszę o bliższe informacje.

W Bolesławcu Śląskim przy ul. Wojska Polskiego, województwo wrocławskie istnieje Zasadnicza Szkoła Górnicza, która prowadzi następujące specjalności: 1) górnika podziemnej eksploatacji rud i 2) elektromieter górnictwa podziemnego. Do szkoły przyjmuje się absolwentów po VIII kl.; którzy nie przekroczyli 17 roku życia; otrzymują oni bezpłatne umundurowanie górnicze i miesięczną pomoc materialną od 400— do 700 zł. w zależności od klasy. Za wakacje letnie wypłaca się 50 procent powyższych kwot. Podania należy składać do 15. VIII. 69 r. (1504)

WALKA Z ROBACTWEM

Czytelniczka — W kuchni, łazience i ubikacji zauważyłam małe robaczki w kształcie wąskiego stożka, bardzo szybko poruszające się. Gnieźdzą się w szparach podłogi.

gi przy zlewie i tam gdzie jest trochę wilgoci. Jak ich się pozbyć?

RED: Bardzo skutecznym środkiem przeciwko wszelkiemu robactwu w gospodarstwie domowym jest „Sonitolol” (z rozpylaczem) i „Aerosekt”. Przede wszystkim w miejscach zaatakowanych przez robactwo należy utrzymać idealną czystość (szczególnie by wokół wanny i zlewu było sucho). Przez kilka dni należy rozpylać na zagrożonych miejscach jeden z podanych preparatów, a po tygodniowej przerwie „zabieg” powtórzyć. Należy zachować ostrożność by środki te nie dostały się do produktów żywnościowych. (1369)

PRZEBUDOWA TYLKO ZA ZGODĄ GOSPODARZA

W.K. Gostyń — Instytucja wynajęła ode mnie magazyn, 60 m kw. Bez mojej zgody poprzerała go na małe magazyny. Przez te przeróbki zmniejszył się metraż i czynsz. Czy to jest dopuszczalne?

RED: Przepis art. 10 prawa lokowego przewiduje, że bez zgody wynajmującego nie wolno na miejscu czynić zmian naruszających substancję lokalu lub budynku. Instytucja powinna była w pierwszej kolejności uzyskać zgodę na zmianę sposobu użytkowania lokalu i innych urządzeń, jeżeli sposób ich zaprowadzenia nie sprzeciwia się obowiązującym przepisom. (1616)

PRZEPIERZENIE POKOJU

Irena B. Żyję z mężem w separacji. Mamy jeden duży pokój wspólny. Chciałabym go podzielić, by otrzymać 2 niekremujące pokoje. Czy muszę starać się o specjalne zezwolenie?

RED: Jeżeli chce Pani zrobić tzw. przepierzenie — ściankę nie sięgającą sufitu wtedy można to zrobić bez zezwolenia. Jeżeli przebudowanie ma mieć charakter stały, a w ten sposób powstaną dwa niekremujące pokoje, należy o pozwolenie przebudowy zwrócić się do Wydziału Budownictwa Urbanistyki i Architektury, odpowiedniego prezydium DRN. Do prosby należy dołączyć plan przebudowy. (1591)

Wystawa zdjęć lotniczych obiektów archeologicznych

Współczesna archeologia nie poprzestaje na tradycyjnych metodach badań terenowych. Nieomal powszechnie stosowana jest już metoda datowania przedmiotów pochodzenia organicznego przy pomocy węgla radioaktywnego, o symbolu chemicznym C^{14} , a dla wytworzenia bardziej dokładnego obrazu życia naszych przodków nieocenioną wprost usługę oddaje lotnictwo.

Widok obiektu archeologicznego z lotu ptaka pozwala badaczowi na bezbłędne „odczytanie” terenu, na którym istniało życie przed wiekami, gdyż widzi obiekt przyszłych badań, np. grodzisko w kontekście z pobliską osadą obecnie zamieszkałą.

Dla ukazania naszemu społeczeństwu efektów współpracy z archeologią, Muzeum Archeologiczne w Poznaniu oraz Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie dla uczczenia 25-lecia PRL, organizują wystawę zdjęć lotniczych obiektów archeologicznych w Poznaniu, którego preżym ośrodek archeologiczny był niejednokrotnie inicjatorem różnych nowatorskich poczynąń w rozwiązywaniu skomplikowanych problemów naukowych.

W ujęciu chronologicznym pokazane będą fotografie najcie-

kawszych obiektów archeologicznych z terenu Polski, takich jak kurhany, osady, cmentarzyska, grodziska oraz duże kompleksy architektoniczne. Obok zdjęć neolitycznej osady odkrytej w Rzućcu pow. Puck, umieszczono fotografie kurhanów kultury unietyckiej z Łeków Małych pow. Kościan. Interesujące będą wykopowane zdjęcia lotnicze Biskupina. Obok już dzisiaj historycznych fotografii pól wyspu biskupińskiego, wykonanych z balonów i samolotów w latach 1935 — 1939, na wystawie znajdują się również zdjęcia z ostatnich lat, wykonane w trakcie lotów helikopterem. Bogato będzie reprezentowany na wystawie okres wczesnego średniowiecza z fotografiami wielu ciekawych obiektów, a zwłaszcza grodzisk usytuowanych nad zbiornikami wodnymi, np. Santok nad Wartą itp.

Osobny rozdział ekspozycji stanowią resztki obiektów architektury murowanej wczesnośredniowiecznej (np. Giecz pow. Środa Wlkp.) i średniowiecznej (Czersk, Będzin).

Otwarcie wystawy nastąpi w piątek, 18 lipca 1969 r. o godz. 14. Wystawę będzie można obejrzeć w godzinach otwarcia Muzeum Archeologicznego (Poznań, ul. Wodna 27), codziennie oprócz poniedziałków i dni poświątecznych tj. we wtorki, czwartki i soboty od godz. 9 do 15, środy i piątki od godz. 13 do 19, w niedziele i święta od godz. 10 do 14. (na)

KSIAŻKA

„Miasteczko, z którego droga nie biegnie dalej”

Najpiękniej umiera gałąź” jest drugą po „Balladzie sierpniowej” powieścią Jerzego Mańkowskiego, napisaną — tak jak poprzednia — w poetyckiej tonacji przy powieści o życiu w niezwykłych okolicznościach. „Ballada sierpniowa”, chociaż jej autor nie nosił nigdy munduru, została osnuta wokół przeżyć wojujących na froncie żołnierzy; „Najpiękniej umiera gałąź”, chociaż jej autor niewiele miał do czynienia z pracowniczą brcią wielkiej budowy, traktuje o perypetiach ludzi, których zetknęły z sobą okoliczności industrializacji.

Jerzy Mańkowski niewiele miał wspólnego ze środowiskami, o których pisze, nie mógł przeto odwołać się do autentyzmu własnych doświadczeń i przeżyć; jego obydwie powieści przynależą zatem do kategorii kreacji literackich, dodajmy, udatnych kreacji, skoro jego pierwsza książka, „Ballada sierpniowa”, zdobyła z punktu uznania krytyki oraz wzięcia u czytelników i rychło doczekała się drugiego wydania, natomiast nowa powieść, „Najpiękniej umiera gałąź”, została niemal tuż po ukazaniu się odznaczona nagrodą CRZZ.

Obie powieści Mańkowskiego tajemnicę powodzenia zawdzięczają więc nie tyle swoim walorom opisowym — to znaczy malarstwu odzwierciedleniu krajobrazu czy też analizie właściwości czasu historycznego — ile subtelnej, a zarazem sugestywnej analizie mentalności i psychiki człowieka i jego nawiąkom.

Wyboru bohatera nie mógł Mańkowski dokonać trafnie. Ów po trosze wyobcowany (choć nie pozbawiony właściwości środowiskowych), po trosze „bezpriorny” (nie z własnej winy) bohater jest dość częstym okazem we współczesnym życiu, zwłaszcza jeśli tę współczesność nie ograniczać zbyt ścisłymi granicami i ogarnąć tym terminem pochodne wywołane w strukturze społecznej przez skutki wojny i okupacji, powojennych procesów migracyjnych, zmian w życiu wsi, industrializacji itd., itd.

W tym względzie detaliczny wybór środowiska, miejsca na mapie kraju, okoliczności społecznych i momentu historycznego nie ma większego znaczenia. Procesy urbanizacji i przekształcenia demograficzne nie zostały wszak zakończone do dziś, mogą więc być obserwowane przez pisarza w każdej chwili i niemal wszędzie; zwłaszcza w tym przypadku, gdy interesuje go mentalność i osobowość pojedynczych ludzi.

Jerzy Mańkowski tę właśnie sferę życia ludzkiego czyni obiektem analizy w swoich powieściach; sztafaż zewnętrzny spełnia w jego książkach drugorzędną rolę, a do tego w zupełności wystarczają dorywcze studia i dobrane zwiady terenowe. Właśnie tego rodzaju zwiady w region Konina (Kobylna), zwanymi z corocznymi plenerami plastyków poznańskich, posłużył Mańkowskiemu do umieszczenia akcji swej nowej powieści w Koninśkim Zagłębiu Węglowo-Energetycznym.

Funkcję przewodnika, wprowadzającego w przedmiot powieści, przydzielił Mańkowski emerytowanemu listonoszowi, Wincentemu Tycowi, człowiekowi otraskanemu z życiem, czasowemu, a więc mającemu wiele sposobności do przglądania się otaczającemu światu — i do rezonowania. Tyle że jest to spojrzenie z perspektywy schyłku życia spędzonego w małym miasteczku, które pewnego dnia nieoczekiwanie awansowało do rangi stolicy nowego okręgu przemysłowego.

Toteż tym, co narzuca się przede wszystkim uwadze, co obserwuje emeryt Tyc, są przybyły z innych stron Polski, ich obyczaje, sposoby bycia... Najpierw one szokują, potem zaczynają intrygować, z czasem stają się miejscową rodzajowością, okazują się czymś bliskim i własnym. Rodzi się więc potrzeba refleksji, zaczyna się coraz częściej sięgać wspomnieniami we własną przeszłość, inną przecież, zamkniętą już na siedem pieczęci i niepowtarzalną.

Wszystko sprowadza się do osobowości ludzi, do sztuki współżycia i umiejętności

właściwego korzystania z szans, jakie stworzyły dzisiejsze czasy. Tę kwestię czyni bowiem Mańkowski w powieści sprawą zasadniczą, dając jej dwustronne naświetlenie: raz z pozycji tubylców (np. Tyc), a dwa z pozycji przybyszów (np. inż. Tyszański, plastycy Szypliska i Barczak, Zomiela i Piegus).

W obrębie tych dwóch płaszczyzn widzenia dochodzi przy tym do charakterystycznego odwrócenia zainteresowań: oto przybysze z miasta więcej okazują zrozumienia i uwagi dla reliktovej mitologii rustykalnej niż mieszkańcy miejscowych osiedli w rejonie Zagłębia Kobylińskiego, z kolei mieszkańcy wsi podobnym zainteresowaniem mitologizującym obdarzają świat nowoczesnych urządzeń technicznych (np. wątek Zgorzelaka).

Postacie listonosza Tyca i robotnika Zomieli, miejscowego przybysza „gdzieś z szerokiego świata”, są zestawione w powieści paralelnie, obaj bowiem są ludźmi starymi, których dni są policzone. Ten motyw otrzymał też najoddatniejszą ekspozycję literacką, właśnie balladową, ukazującą najistotniejsze różnice w życiu reprezentantów dwóch odrębnych światów, z których jeden skazuje człowieka na samotność, drugi zaś umie się zdobyć na niezwykle urodliwe (nieomal ewangeliczne) objawy nie baczącej na żadne przeszkody przyjaźni.

Kapitałnego na to dowodu dostarcza wątek dwóch obieżyświatów, Zomieli i Piegusa, usymbolizowany przez ową „najpiękniej umierającą gałąź” z tytułu i stanowiącą prawdziwie poetycki strumień jasności w tym raczej nie najlepszym ze światów. Właśnie ci dwaj skazani na siebie „kumple”, Zomiela i Piegus, znaleźli w Kobylinie owo wymarzone „miasteczko, z którego droga nie biegnie już dalej”.

FELIKS FORMALCZYK

Jerzy Mańkowski: „Najpiękniej umiera gałąź”. Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1969, s. 216.

Dwadzieścia zespołów pojedzie w XXVI Tour de Pologne

W. Baszanowski podjął treningi

100 zawodników, tworzących 20 pięcioposobowych zespołów rozpocznie w Lipcu Świętym 22 bm. XXVI kolarski wyścig dookoła Polski.

Rozegrany on zostanie w konkurencji międzynarodowej. Zagraniczni kolarze — to reprezentanci: Danii, Holandii, Finlandii, ZSRR, Bułgarii i NRD. Polska wystąpi z dwoma reprezentacjami A i B. W drużynie A znalazło się dwóch zawodników z Poznania, Czechowski z Lecha i Kaczmarek ze Stomila. Ponadto cztery zespoły będą barw CRZZ i LZS; dwie drużyny wystawią ZS Start oraz po jednej pion wojskowy i gwardyjski. Przypuszczalnie w ekipach CRZZ i LZS znajdą się również kolarze okręgu poznańskiego.

Sportowcy 25-lecia Ziemi Gnieźnieńskiej

Redakcja regionalnego miesięcznika „Ziemi Gnieźnieńskiej” „Przełom” zorganizowała plebiscyt na najlepszych sportowców Gniezna w okresie 25-lecia PRL. Oto plebiscytowa lista 15 najlepszych sportowców 25-lecia w Gnieźnie:

- 1) Alfons Flinik — hokej na trawie, reprezentant Europy, uczestnik olimpiad w Helsinkach i Rzymie,
- 2) Henryk Flinik — hokej na trawie, uczestnik olimpiad w Helsinkach i Rzymie,
- 3) Paweł Kiczyllo — lekkoatleta, wielokrotny reprezentant Polski, mistrz świata i Europy Federacji Kolarzy na 1500 i 800 m.
- 4) Adam Graczyk — najwzrost stronnictwa sportowców Gniezna.
- 5) Jan Flinik — hokej na trawie
- 6) Czesław Matłowski — jeździec,
- 7) Czesław Odrzywołski — żużel,
- 8) Bolesław Kowalczyk — lekkoatletyka
- 9) Jan Małkowiak — hokej na trawie
- 10) Kazimierz Dąbrowski — hokej na trawie,
- 11) Antoni Adamski — hokej na trawie,
- 12) Maksymilian Małkowiak — hokej na trawie,
- 13) Bronisław Pawlicki — hokej na trawie,
- 14) Lech Biryellner — koszykówka, piłka ręczna, siatkówka,
- 15) Edmund Graczyk — koszykówka, piłka ręczna.

... oraz Ziemi Wolsztyńskiej

Na liście najlepszych sportowców 25-lecia ustalanej na podstawie plebiscytu ogłoszonego przez „Głos Wolsztyński” znaleźli się: Jadwiga Radkiewicz, Teresa Damska, Teresa Ziełewicz, Stefania Przadka, Maria Gebaczka, Marian Dudziak, Marek Suterski, Roman Swiniarski, Jan Przadka, Marian Trautsołt, Ryszard Rawecki, Mieczysław Bak, Andrzej Pawlak, Bernard Kozłowski, Zdzisław Drzewiecki, Janusz Mieczak oraz Wojciech Domagalski. (kh)

Gratulacje dla Stępnia

Z całej Polski nadchodzą dla Stępnia gratulacje z okazji ustanowienia rekordu Polski w skoku w dal — 8,21. Zapowiada on poprawienie rekordu Polski z Chorzowa.

ZSRR, Bułgarii i NRD. Polska wystąpi z dwoma reprezentacjami A i B. W drużynie A znalazło się dwóch zawodników z Poznania, Czechowski z Lecha i Kaczmarek ze Stomila. Ponadto cztery zespoły będą barw CRZZ i LZS; dwie drużyny wystawią ZS Start oraz po jednej pion wojskowy i gwardyjski. Przypuszczalnie w ekipach CRZZ i LZS znajdą się również kolarze okręgu poznańskiego.

Spośród najlepszych polskich kolarzy tego wyścigu wyłoniona zostanie reprezentacja Polski na tegoroczne mistrzostwa świata. Zakończenie wyścigu, którego 1837 kilometrów licząca trasa, po dzielonej została na trzynaście etapów, nastąpi 2 sierpnia w Lublinie. Trasa wyścigu przebiegać będzie przez 8 województw. Na terenie poznańskiego województwa oglądać będziemy zawodników w następujących dniach: 30 VII — IX etap Dobiegniew — Leszno (186 km); 31 VII — X etap Leszno — Rawicz (37 km, indywidualnie na czas) oraz XI etap Rawicz — Kluczbork. (x)

dalekopisem

NARCISZARZE NADAL STARTUJĄ
Mimo upalnego lata narcisarzy nie przyniósł. Grupa naszych zawodników bierze udział w tradycyjnych zawodach rozgrywanych na stokach Donuz — Orun na wysokości ponad 3 tys. m n.p.m. Słalom gigant kobiet (długość 1050 m, przy różnicy wzniesień 300 m — 42 bramki) wygrała Chalozowa — 59,3 przed Mierkułowa — 1,01,4. Polka Małczewicz uplasowała się na 5 miejscu z czasem 1:03,2. W tej samej konkurencji wśród mężczyzn (długość trasy 1200 m — 28 bramek) triumfował mistrz ZSRR Tormosin — 59,9 przed Griszczenko — 1:00,6. Polak Jerzy Wójcik uzyskał czas 1:03,0 i zdołał uplasować się w pierwszej dziesiątce.

O PUCHAR GALEA
W Luksemburgu odbyło się losowanie kolejności gier w między państwowym spotkaniu tenisistów juniorów o puchar Galea między Luksemburgiem i Polską. W pierwszym dniu 17 bm. grała Niedźwiedzka — (Polska) — Brucher (Luksemburg). Brucher (Luksemburg) — Fibak (Polska).

NA TOURNEE DO ZSRR
17 bm. udala się do Związku Radzieckiego piłkarska reprezentacja Polski. W składzie: bramkarze — Kostka i Broń, obrońcy — Anczok Szadkowski Winkler, Mulaś Leszczyński i Wraż, pomocnicy — Smid, Deyna, Bula, Szołtyś, Napasiewicz — Jarosik, Gołach i Manko, Lubański nie mógł jechać ze względów rodzinnych.

O „PUCHAR BAŁTYKU”
W drugim dniu międzynarodowego turnieju tenisowego o Puchar Bałtyku rozpoczęto rozgrywki drużynowe. Węgry pokonały Polskę 2:1, a Polska i zwyciężyła NRD 2:1. Tak więc w czwartkowych finałach Tadeusz Nowicki i Rybarczyk (Polska) zmierza się z Szoke i Szocsem (Węgry). (o-za)

W zakopiańskim OPO przebywa 20 czołowych polskich ciężarowców, którzy kontynuują przygotowania do mistrzostw świata, oraz czekających ich na początku sierpnia imprez międzynarodowych — Spartakiady Armii Związanych w ZSRR i turnieju o Puchar Bałtyku w NRD.

Do Zakopanego przyjechał i włączył się do treningów nasz znakomity sztangista Waldemar Baszanowski, który ma zamiar startować w najbliższych mistrzostwach świata w Warszawie. (o-za)

Każdego...

Podczas defilady 25-lecia w Warszawie swój dorobek zaprezentuje m. in. również Aeroklub PRL. Zobaczymy zastępy pilotów, skoczków spadochronowych, modelarzy, członków młodzieżowych kół lotniczych. Organizacja ta obchodzi w br. 50-lecie swojej działalności. Szybownicy ustanowili 62 rekordy świata, spadochroniarze — 10 rekordów, a siedem rekordów absolutnych wyrównali. Polscy piloci są również autorami 7 światowych rekordów samolotowych. Na ogólną liczbę ok. 7000 uzyskanych na całym świecie diamentowych odznak, nasi reprezentanci posiadają ich 202.

20-tysięczne miasto Świdnik otrzymało dwa piękne obiekty sportowe — krytą pływalnię i halę sportową z salą bokserską i hotelem. Międzynarodowe zawody szachowe, które odbyły się w Orle (ZSRR) zakończyły się sukcesem gospodarzy. W konkurencji mężczyzn w klasie „Standard” wygrał Link przed Kuźniaczem — obaj ZSRR i Polakiem K. Gorzkiewiczem. W klasie otwartej triumfował Rudeński (ZSRR) przed A. Kmiotkiem (Polska).

Kongres Międzynarodowej Federacji Hokeja na Lodzie podjął uchwałę dopuszczającą do hokejowych mistrzostw świata również zawodowców. W każdej reprezentacji może maksymalnie wystąpić 9 graczy zawodowych, resztę stanowić mają amatorzy.

Zmarł Piotr Danielak

Po długiej chorobie zmarł w 56 roku życia bardzo popularny w Poznaniu b. piłkarz mistrzowski drużyny Warty, reprezentant barw Poznania i Polski — Piotr Danielak.

W swojej bogatej karierze piłkarskiej rozegrał ponad 500 spotkań. Po zakończeniu aktywnej działalności piłkarskiej, pełnił z powodzeniem funkcję trenera.

Danielak wyróżniony był m. in. złotą odznaką KS Warta, POZP i PZPN. Piłkarski Wielkopolski stracił w Zmarłym niestrudzonego działacza. (x)

Sprzedam motocykl SHL. Modrzewski, Poznań-Szczepankowo, ul. Skibowa 26 A. 3474g

Sprzedam strugarkę do metalu. Stół 600 m/m. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3493g.

Kościkarki i silnik na sieć z hydroforem sprzedam. Maćkowiak Linie, Lwówek k. N. Tomysła. 3501g

Samochody

Samochód IFA F8 z częściami zapasowymi sprzedam. Chwałkowski 18 m. 6. 3277g

Sprzedam P-70. Dworzec Zachodni (parking). godzina 17. 3445g

OBWIESZCZENIE „MOTOBYT”
PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWE
Poznań - Antoninek, ul. Goryslawa 9
zawiadamia, że od dnia 16. VII. do 30. IX. 1969 r.
STACJA OBSŁUGI SAMOCHODÓW
P. P. „Motozbyt” przy ul. Goryslawa 9
wstrzymuje wykonywanie przeglądów i napraw gwar. pojazdów samochodowych. K5397

Biuro Projektowo-Technologiczne Przemysłu Maszyn Rolniczych w Poznaniu
ZAWIADAMIA, ŻE
PRZENIOSŁO SWOJĄ SIEDZIBĘ
z ul. Pstrowskiego 1 na ul. Bystrą 7.
LIKWIDUJĄC SWOJE ODDZIAŁY:
przy ul. Ściegiennego nr 62, Ratajczaka nr 3, oraz Głogowskiej nr 117. K5200

Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „LUBON”
w Luboniu, ul. Dzierżyńskiego
PRZYJMUJĄ ZGŁOSZENIA KANDYDATÓW do Zasadniczej Szkoły Zawodowej klasy I — w zawodzie ślusarza.
Warunkiem przyjęcia jest posiadanie świadectwa ukończenia 8 klas Szkoły Podstawowej. Kandydaci przyjmowani są bez egzaminu wstępnego. Uczniowie klasy I otrzymują 160.— zł. ubrań ochronnych, buty i po roku deputat węglowy. Zgłoszenia należy kierować do Działu Kadr lub Dyrekcji Szkoły. K4849

Spółdzielnia Pracy „Reklamodruk” Zakład Małej Poligrafii — Poznań, Stary Rynek 71/72 — tel. 597-50
świadczy usługi — w zakresie PRZEPISYWANIA I POWIELANIA
również w terminie expressowym — w ciągu 3 dni. K4650

Camping przyczepkę komfortową kupię. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 4393g.

Sprzedam ciężarówkę 4-tonową na ropę. Magdziarski, Witkowiec k. Bytunia. 3475g

Sprzedam korzystnie samochód osobowy marki Mercedes V 170. Adres Przemysłowa 23 m. 14. 3375g

LoKale

Pani pracująca po studiach, członek spółdzielni mieszkaniowej poszukuje pokoju na 1-2 lat. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3655g.

Zamienię 2 małe pokoje z kuchnią, samodzielne (dozwolone) na podobne bez dozoru. Marcinkowski 1a m. 18. 3359g

Zamienię pokój z kuchnią na równorzędne — dzielnicę Winiary. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3383g.

Zamienię z wojskowym lub osobą posiadającą uprawniającą do wojkowego kwatery 2 pokoje z kuchnią (komfort, z telefonem) na większe. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3391g.

Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Miejskiej Górze

UNIEWAŻNIA
zagubione zgłoszenie rejestracyjne

wzór nr 1 IRP, wydane przez Wydział Finansowy — Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Rawiczu. W5336

Nieruchomości

2 ha ziemi z taką w Starolecie sprzedam. Starolecie 311. 3248g

Sprzedam działkę budowlaną z prawem zabudowy. Plewiska Osiedle, 18 minut od przystanku tramwajowego. Urszula Nowak, Osiedle Plewiska, ul. Skórzewska 75. 3507g

Sprzedam gospodarstwo rolne 6 ha. Inwentarz żywy i martwy, budynki elektryfikowane. Cecylia Sadowska, Łubki, pow. Bełżyce, woj. lubelskie. K5123

Dom ogrodem owocowym 47 arów przy jeziorze (do niaski lasu 2 km) sprzedam z powodu choroby. Gierszewski, p-ta Września, Psary Polskie 91. 3436g

Gospodarstwo 11 ha ziemi (w tym 1 ha łąki) z kompletnym zabudowaniem, dom 5-pokojowy, elektryfikowane, wszelkie wygody na miejscu. 25 km od Poznania, sprzedam. Wiadomość: Chelmońskiego 4 m. 5. 3885g

Sprzedam pół bliźniaka w stanie bardzo dobrym na Winogradach. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 2975g.

Parcelę pod wolnostojący domek w okolicy ul. Nowina, Swojska lub na Solaczu kupię. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 4394g.

Sprzedam dwie parcele w Czerwonaku 3500 m². Zgłoszenia: Osieki, Poznań, Gwardia Ludowa 27 m. 5, od godz. 17. 4403g

Uwaga! Ogrodnicy — Przemysławcy — Pszczelarze — Rolnicy! Dom 4-pokojowy zabudowaniami ogrodnictwami, inspektowniami 1,5 ha, połowę dochodowe ogrodnictwo, stoiskiem na targu, 400.000, wpłaty 300.000 zł; piękna, atrakcyjna reszta 2 ha ziemi w tym 1 ha sąsiadujące się na pastwie, zabudowaniami — przy komunikacji miejskiej, 380.000; willę, sad, 330 drzew 350.000 — poleca Adamski, Poznań, Małtejski 33a. 4445g

Sprzedam 1/2 bliźniaka w Poznaniu, Górczyn-Swierczewo, 20 proc. do wykończenia. Oferty najchętniej z mieszkaniem „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3237g.

Oddam w dzierżawę obszerny obiekt na magazyn lub warsztat — Nowe Miasto. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3238g.

Sprzedam domek jednorodzinny z ogrodem w Luboniu (warunek zamia na mieszkanie). Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3487g.

Mieszkanie komfortowe 1-pokojowe, nowe budowlone, śródmieście, zamienię na większe. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3405g.

Gorzów! 2 pokoje komfort, ogród, zamienię na pokój z kuchnią w Poznaniu. Stanisława Marcinkowska — Gorzów, Wlkp., ul. Towarowa 15 m. 4, tel. 40-13, godz. 18 do 19. 3412g

2 pokoje wygodami w Zielonej Górze zamienię na podobne lub mniejsze w Poznaniu. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3411g.

Zamienię 2 1/2-pokojowe mieszkanie na 1 pokój z kuchnią, samodzielne. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3406g.

Pokój małżeństwu wynajmę. Ul. Leszczyńska 77. 3403g

Małżeństwo poszukuje pokoju. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3465g.

Oddam w dzierżawę 2 lokale 27 m² na cichy przemysł. Adres wskaże „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3480g.

Zamienię mieszkanie dwupokojowe, spółdzielcze w Koszalinie, na podobne w Poznaniu. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3502g.

Sprzedam dom z wolnym mieszkaniem. Swarzędz, ul. Ogrodowa 1. 3328g

Sprzedam tanio dom z ogrodem (zamiana mieszkania), dogodna komunikacja, koło Poznania. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3354g.

Sprzedam nowy dom do wykończenia 3 pokoje i kuchnia 1 ha ziemi pszenno-buraczana, 2 km od Obornika. Cena 150 tys. zł. Adres wskaże „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 3373g.

Sprzedam dom jednorodzinny przy głównej ulicy. Wolne mieszkanie. Kórnik, Poznańska 28. 3340g

Biuro Matrymonialne „Małżeństwo” — Poznań, Libelta 29, poleca swoje usługi w kojarzeniu małżeństw. Czynne godz. 15-19. 3176g

W dniu 16 lipca 1969 r. zmarła nasza matka, teściowa, ciocia, babcia i prababcia, przeżywszy lat 74, 5p.

ROZALIA PIASECKA z domu PIETRZAK, emerytowana płożna.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 18 bm. o godz. 16 z kościoła parafialnego w Kórniku.

Pograżona w smutku
RODZINA
Kórnik, Wrocław, Szczecin. 4433g

† Dnia 16 lipca 1969 r. zmarł, opatrzony Sakramentami św., mój ukochany najrozsławniejszy mąż i ojciec, nasz drogi brat, zięć, szwagier, siostrzeniec i kuzyn, przeżywszy lat 56, 5p.

JAN KACZMAREK

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 19 bm. o godz. 12.15 na cmentarzu junikowskim.

W głębokim bólu pograżona
ZONA z SYNAMI
Poznań, Wybickiego 16a m. 5. 4446g

ABG GŁOS WIELKOPOLSKI
Nr 169 (7904) 18 VII 1969

Praca

Zatrudnię 2 osoby do prowadzenia gospodarstwa rolnego. Zgłoszenia: Beskidzka 39, od godz. 18. 3937g

Sprzedaz

Uwaga pustaki 6 i 12-cielowe, klocki fundamentowe poleca betoniarz. Z. Holka, Jelonek, pow. Poznań lub po godz. 18.30. Poznań, Byczyńska 12. 3444g

Okazyjnie sprzedam orczyce dwukolorowe, samochodową, stan idealny. Parking — Dąbrowskiego 58. 3424g

Dnia 16 lipca 1969 r. zmarł po ciężkiej chorobie, opatrzony Sakramentami św., nasz ukochany mąż, brat, zięć, szwagier i wujek, przeżywszy lat 55.

PIOTR DANIELAK

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 19 bm. o godz. 11.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.

W smutku pograżona
ZONA i RODZINA
4496g

Dnia 15 lipca 1969 r. zmarł w czasie pełnienia obowiązków nasz pracownik

BCGDAN OPACZEWSKI

W Zmarłym straciłmy dobrego pracownika i kolegę.

Cześć Jego pamięci!

Pogrzeb odbędzie się w dniu 18 lipca 1969 r. o godz. 17 na cmentarzu w Obornikach.

Rodzina Zmarłego
WYRAZY SERDECZNEGO WSPÓLCZUCIA
składają:
ZALOGA, DYREKCJA, RADA ZAKŁADOWA
Poznańskich Zakładów Ceramiki Budowlanej w Poznaniu ul. Jackowskiego 42a
K5430

Wielkopolski
Poznań
Grunwaldzka 19

Dnia 10 lipca 1969 r. tragicznie zmarła

MARIA WOŹNIAK

Rodzicom i Rodzinie
WYRAZY GŁĘBOKIEGO WSPÓLCZUCIA
składają:
WSPÓŁPRACOWNICY
stacji PKP Poznań - Górczyn 4439g

† Dnia 16 lipca 1969 r. zakończył swoje pracowite życie, namaszczony Olejami św., nasz najukochańszy ojciec, teść, dziadziś, szwagier i brat, 5p.

STANISŁAW JANKOWIAK
zegarmistrz

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 19 bm. o godz. 15.15 na cmentarzu Sołackim.

W ciężkim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, Wielkopolska 53 m. 2. 4448g

Dnia 17 lipca 1969 r. odeszła od nas na zawsze po ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 62.

z PAWLAKÓW FRANCISZKA KAMIŃSKA

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 19 bm. o godz. 13.30 na cmentarzu przy ul. Lutyckiej.

O bolesnej stracie zawiadamia
RODZINA
4501g

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 16 lipca 1969 r. odeszł od nas na zawsze najdroższy mąż, ukochany ojciec, zięć, brat, szwagier i wujek, przeżywszy lat 49, 5p.

STANISŁAW BAKOŚ
mistrz ślusarsko - tokarski

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 19 bm. o godz. 17 z kaplicy cmentarnej na Starolecie.

W smutku pograżona
ZONA, DZIECI i RODZINA
Poznań, ul. św. Antoniego 34. 4494g

Dnia 17 lipca 1969 r. odeszła od nas na zawsze po ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 62.

z PAWLAKÓW FRANCISZKA KAMIŃSKA

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 19 bm. o godz. 13.30 na cmentarzu przy ul. Lutyckiej.

O bolesnej stracie zawiadamia
RODZINA
4501g

TEATRY

W POZNANIU
POLSKI — g. 19 „Ciekła mi przepióreczka”: MARCINEK — g. 10.30 „Siała baba mak”: pozostałe teatry nieczynne.

KINA

GNEZNO: „Przygoda z piosenką”: KOSCIAN: „Arsen Lupin kontra Arsen Lupin”: LESZNO: „Obcy w domu”: NOWY TO MYŚL: „Księżniczka”: „Królowa stacji benzynowej”: OBORNKI: „Człowiek z M-3”: SREM: „Dziś się urodził”: SRODA: „Wpadł”: „Miałem 19 lat”: SZAMOTULY: „Maskarada śpiewa”: WAGROWIEC: „Zezowate szczęście”: WRZESNIA: „Dr Crip pen przed sądem”.

W POZNANIU
FOTOPLASTIKON — g. 12-21 „Colorado”.

MUZEJA

Acheologiczne (Wodna 27) — g. 13-19.
Historii m. Poznania (Stary Rynek) — g. 10-15.
Historii Ruchu Robotniczego (St. Rynek 45) — g. 10-18.
Instrumentów Muzycznych (Stary Rynek) — g. 9-15.
Narodowe (al. Marcinkowskiego 9) — g. 9-15.
Przyrodnicze (Świerczewskiego 19) — g. 11-18.
Rolnictwa (Szreniawa k/Poznań) — g. 10-17.
Rzemiosł Artystycznych (Zamek Przemysława) — g. 10-15.
Wielkonojskie Muzeum Wojskowe (St. Rynek) — g. 10-15.
Wzwoleńia Poznania (Cytadela) — g. 11-18.
Muzeum w Rogalinie — g. 10-16.
Muzeum w Goluchowie — g. 10-16.
Muzeum w Kórniku — g. 9-17.

WYSTAWY

Muzeum Historii Ruchu Robotniczego — w walce z naporem niemieckim — g. 10-18.
WOIT (St. Rynek 17) — „Turystryka wielkopolska w XIX-lecie PRL” — g. 9-19 (do 31 VIII).
Muzeum Narodowe — „Plastyka ornamentalna w 25-lecie PRL” — g. 9-15.
Klub MPiK (Ratajczaka 39) — Międzynarodowa Wystawa Galerii w Lidleach: (Sala I ot.) — malarstwo (partier) — grafika — g. 10-20.
BWA (Arsenal — St. Rynek) — Malarstwo Jerzego Nowakowskiego i rysunki Adama Hoffmanna — g. 10-18 (do 27 VII) oraz Wystawa Plakatu „Barwy Lipcowego Manifestu” — g. 10-18.

RADIO

PIATEK — PROGRAM I: Fala 1322 i UKF 66,62 MHz (do g. 17): 8.20 Melodie na dzień dobry; 9.30 Słowiańska muz. baletowa; 10.40 Dla przedszkoli i dziecińców wiejskich „Słońce na dachu” opow. M. Szyrowskiej; 10.55 „Abv spłacieć dług” frag. pamiętnika z tomu „Awans pokolenia”; 10.55 Konc. rozrywkowy; 11.05 Polska muz. ludowa; 12.25 Konc. z polonezem; 13.15 Pietro Locatelli: Sonata woloncelowa D-dur; 13.20 „Swojskie melodie”; 13.40 „Więcej, lepiej, taniej”; 14.15 Rep. literacki z cyklu „25-lecie na taśmie radiowej”; 14.20 Konc. popołudniowy; 15.05 Godzina dla dzieci i młodzieży; 16.10 „Popołudnie i kontyenty”; 16.25 „Kompozytor i jego piosenki”; 17.25 Cieczba; 18.50 Muzyka i Aktualności; 19.20 „Moto-sprawy”; 19.30 Konc. żywych; 21.15 Ze wsi i o wsi — audycja z cyklu „25”; 21.15 Wianki melodi; 21.30 Kto się z czego śmieje?; 22.00 Mag. studencki; 23.15 Po raz pierwszy na antenie; 0.10 Progr. nocny.

WIADOMOŚCI: 5, 6, 7, 8, 10, 12.05, 15, 16, 18, 20, 23, 24, 1, 2, 2.55.
PROGRAM II: Fala 407 m i UKF 69,74 MHz; 7.15 Radioexpress na dzień dobry; 8 „W trosce o nasze dziecko” — aud. w opr. K. Korzy; 8.35 Polskie mel. ludowe; 9 „Od Tatr do Bałtyku” z melodi i piosenka”; 9.35 Z życia ZSRR; 9.55 Gra Orkiestra Mandolinistów; 10.25 Czerwony Widzowie — opow. J. Urbankiewicz; 10.45 Muzyka z różnych epok; 13.15 Przechadzki po Poznaniu. Autoryz. T. Kubiak i M. Obst; 13.40 „Amerykańska Odysea” fragm. pow. Emila Rudolfa Greulicha; 14.05 Utwór for teplanowe z nagrań Ann Schein; 14.20 Melodie z Polski i Meksyku; 15.05 Impresje włoskie; 15.50 „Kafce współczesność” aud. J. Guranowskiego; 16.15 Na młodzieżowej estradzie; 17.25 Poznański konc. żywych; 17.55 Radioexpress; 18.10 Komentarz aktualny red. S. Kubiaka; 18.20 „Sonda”; 18.45 dwie kowy przeład słoneczno-ekonomiczny; 19.30 Koncert symf. muzki polskiej; 20.58 Wiersze Jana Huszcy; 21.08 Duety rozrywkowe; 21.29 Ułubione melodie; 22.30 Dźwiękowe wyd. miesięcznika „Jazz”; 23.05 audycja J. Balceraka; 23.35 Mocne uderzenie; 23.35 Melodie na dobranoc.

WIADOMOŚCI: 5.30, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 12.05, 14, 16, 19, 22, 23.50.
PROGRAM III: UKF 66,62 MHz; 17.05 Quodlibet — czyli co kto lubi; 17.30 „Charlie Chan prowadzi śledztwo”; 20.05 Nowości; 17.40 Salon muzyki mechanicznej; 18 Ekspressem przez świat; 18.05 Beder Gdansk; 18.25 Wiek jazzu — „Jumping in Savoy” aud. M. Jurkowski; 19 Powieść w wyd. dźwiękowym — A. Dumas „Naszynik królowej”; 19.30 „Przebieg na trawie”; 19.45 Mini-max — wydanie dla fonomatorów; 20.05 „Gwiazdy — erotyki w księdze kosmografii”; wiersze M. Pawlikowski; 20.15 Mikrorecital B. Grabowski; 20.25 Omnibus muzyczny; 20.50 W Gruzji i nad Morzem Białym — opow. T. Barucki; 21 Uchem słonia — muzyczny program; 21.20 Turniej pierwszych przebiegów; 21.50 Opera godnia; 22.05 Maszyna „Mammona”; 22.08 Gwiazda siedmiu Wicorów — Salvatore Adamo; 22.15 Polacy w wywiadzie Szamila — aud. K. Melion; 22.35 Zanim za-

„Akcja susza”

Wzmoczenie prewencji przeciwpożarowej nakazem chwili

„We wsi Biała w powiecie kaliskim pożar strawił w ubiegły wtorek kilkadziesiąt budynków. Pastwą płomieni padło też wiele inwentarza żywego i martwego. Poparzeniu uległo 5 osób, w tym jedna ciężko.”
„Jadący do gaszenia pożaru w Jankowicach powiat Kępno samochód strażacki upadł na zakręcie drogi w Kuźnicy Trzebińskiej do rzeki Pomianki. Dowódcą sekcji Marian Zimoch poniósł śmierć na miejscu. 7 strażaków odniosło obrażenia, w tym dwóch ciężkie.”
„W powiecie wolsztynskim w ciągu ostatnich dwóch dni wybuchło 5 pożarów.”

Są to fragmenty doniesień wybrane z jednego tylko numeru „Głosu” z 16 lipca. O niepokojącym wzroście zagrożenia pożarowego dyskutowano na ostatnim posiedzeniu plenarnym Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych. Jak wynika z materiałów sprawozdawczych, do 30 czerwca br. wybuchło w naszym województwie 807 pożarów. Jest to o 20 proc. więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Straty z tego tytułu wynoszą już blisko 26 milionów złotych i są wyższe o 60 procent od strat ogólnych pierwszego półrocza 68 roku. Nadal najwięcej pożarów i strat notuje się w rolnictwie, szczególnie zaś w gospodarce indywidualnej. Aż 73 proc. pożarów, 88 proc. strat oraz 95 proc. spalonych budynków w ubiegłym roku przypada na wieś.

Niepokojącą wymowę ma fakt, że bilans pożarów i strat za rok 1968 był znacznie wyższy od przeciętnej za lata 1958 — 1968. Mamy tu więc do czynienia ze stałą tendencją wzrostową.

Na podstawie statystyk za lata ubiegłe wiadomo, że szczególnie nasilenie pożarów występuje w okresie letnim. Sprzyja temu zarówno okres suszy i upałów, kiedy to każda iskra lub niedopałek papierosa może rozniecić wielki ogień, jak i wzmocniony ruch turystyczny, kolonijny, nasilenie prac polowych i brak opieki nad dziećmi.

Groźba pożaru jest szczególnie w okresie prac żniwnych i omlotowych. Stąd też konieczne są wysiłki zmierzające do skutecznego zabezpieczenia pól przed zniszczeniem w ogniu pożarów.

W walce z klęską pożarów, a przede wszystkim w zapobieganiu im w okresach upałów, żniw i omlotów, większa niż dotychczas rola winny spełniać

ochotnicze straże pożarne. Jak wynikało z dyskusji, większość OSP nie zdołała jednak wypracować jeszcze właściwych form zapobiegania pożarom. Nie wystarczą bowiem do tego sporadyczne pogadanki, ćwiczenia pokazowe czy okolicznościowe gazetki ścienne z okazji Dni Ochrony Przeciwożarowej.

Opracowany plan działania na okres zwiększonego zagrożenia pożarowego, nazwany został kryptonimem „Akcja — susza”. Przewiduje on wzmocnienie szerokiej działalności uświadamiającej i profilaktycznej. Podawane będą do publicznej wiadomości przykłady zańdobań w przestrzeganiu przepisów przeciwpożarowych, najczęściej występujące usterki w instalacjach ogrzewczych, nowych, urządzeń elektrycznych, spalinowych. Szczególna zaś uwaga poświęcona będzie gotowości bojowej drużyn strażackich, sprzętu ogniowego, zbiorników wodnych itp. urządzeń.

Sprawą ochrony pól oraz zabudowań gospodarczych muszą żyć wszyscy, nie tylko strażacy, członkowie drużyn młodzieżowych i kobiecych OSP, ale i działające na wsi organizacje społeczne. (fb)

Ta karczma „Husarska” się nazywa

„Wszem wobec i każdemu z osobna wiadomym czynimy, iż od miesiąca czerwca roku 1969 gościnne podwoje karczmy zabytkowej „Husarska” zwanej w miejscowości Czacz na oścież otwarte zostały. Karczma tuż obok traktu z grodu Przemysława do Wrocławia wiodącym, na rozstajach dróg przed miastem Śmigłem z 99 wiatraków ongiś słynnym miejsce swe znalazła. Wiele miłych gości na drob z rożna, miód i inne delicje dla podniesienia ludzkiego łacne po staropolsku...”

Tymi słowy zaprasza gości w progi starej, pięknie do restaurowanej karczmy jej obecny gospodarz — Zarząd Gminnej Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej w Śmiglu. Zwa bieni reklamą, jaka towarzyszy podróży jadącym tędy od strony Poznania lub Wrocławia, przekroczyliśmy gościnne progi „Husarskiej”. Budynek zwraca uwagę pięknem swej sylwetki, z charakterystycznym, symetrycznym usytuowaniem portalem pośrodku.

W obronie tego domu, skazane go na rozbiórce z powodu starości, rozpętała się swego czasu batalia prasowo-telewizyjna. Rozpoczął ją „Głos Wielkopolski”, następnie przyłączyła się do niego Telewizja. Skutkiem tego, zamiast do rozbiórki, przystąpiono do restaurowania budynku. Najpierw zaprojektowano adaptację jego pomieszczeń na mieszkania pracowników (dom jest własnością Stadniny Koni w Racocie). To jednak okazało się pozbawione sensu. Cała architektura budynku i układ jego pomieszczeń zaprzeczają tego rodzaju przeznaczeniu.

Z inicjatywy działaczy kościelnych i śmigiełskich zrozuwano, że w tym miejscu, w obronie tego domu rozpętała się swego czasu kampania prasowo-telewizyjna.

plyw gości od razu był ogromny. O poziomie obsługi klientów, którzy zawiatają w progi „Husarskiej” świadczą najlepiej opinie wpisane do... książki skarg i zażaleń, bowiem bardziej dostojnej księgi jeszcze tu nie założono.

„Spożycie kolacji w takim lokalu było dla nas niezapomnianym przeżyciem...” Przyrzekamy, że każdy wyjazd uczymy w karczmie „Husarska” lampką trójniaku”.

„O dzięki ci Gminna Spółdzielnia i szanowny zarządzie za tak śmiałe a zarazem wspaniałe wyzwanie gospodarskiej inicjatywy. Tak przyjemnej gospody, przemysłowego wnętrza, jada, a szczególnie

Stylowy wystrój wnętrza podkreślają dodatkowo ludowe stroje obsługi lokalu.
Fot. (2) — „Głos”

został w starym stylu, z uwzględnieniem motywów zdobniczych tutejszych okolic. A jest owo artystycznie wykonanych detali bez liku: ozdobne paterne na ścianach, misternie kowane w metalu obramowania lamp i ażurowe romby, stylowe stoły i krzesła. Jest nawet kominek z buzuującym sztucznym ogniskiem.

Trzeba było nie lada pasji i umiłowania rodzimego folkloru, aby rzecz przeprowadzić z tak żelazną konsekwencją. Trudności były bowiem ogromne. Trzeba było najpierw przekonać wielu oponentów tego przedsięwzięcia, którzy kierowali się przede wszystkim względami merkantylnymi. Grupie zapalcieców wśród których znaleźli się: dyrektor racockiej Stadniny inż. Romuald Wołkowiński, prezes Zarządu GS w Śmiglu Lech Wróblewski, jego zastępca Franciszek Judek, prezes PZGS i przewodniczący PK FJN Tadeusz Mendel, przewodnił i sekretarz KP PZPR Stefan Urbaniak, który pomógł inwestorom i wykonawcom usunąć z drogi niejedną przeszkodę.

Całość wystroju wnętrza zaprojektowała według sugestii miejscowych działaczy Pracownia Sztuk Plastycznych z Poznania. Meble wykonała Spółdzielnia Stolarska ze Śmigła, kowalstwo artystyczne Tadeusza Tomaszewskiego z Rzemieślniczej Spółdzielni Pracy w Śmiglu, zaś ceramika Zakłady Ceramiczne w Pruszkowie.

„Husarska” otwiera swe podwoje podczas tegorocznych Międzynarodowych Targów Poznańskich. Wbrew obawom handlowców, na-

grzecznej i szybkiej obsługi, trudno jest spotkać. Oby tak dalej było”. I tak dalej w tym stylu.

Na razie dla celów gastronomicznych urządzone zostało je dno skrzydło budynku. Drugie zajęte jest jeszcze na mieszkania pracowników racockiej Stadniny. Po roku 1971 GS zamierza przejąć w swe władanie cały budynek, powiększyć liczbę miejsc konsumpcyjnych do 60, rozbudować zaplecze restauracyjne i przedłużyć czas otwarcia lokalu (obecnie czynny jest od godz. 12-22). Jedno z pomieszczeń planuje się przekształcić na regionalną izbę pamiątek. Rejon Eksploatacji Dróg Publicznych obiecuje przy okazji planowanych tu prac drogowych wybudować przed zjazdem solidny parking, którego brak obecnie daje się odczuwać.

F.B.

Kombajny zbożowe z radiostacjami Nowotomyski LOK pomaga w spręcie zbóż

Analizując przebieg ubiegłego rocznej akcji żniwnej, kierownictwo znanego z nowoczesnych metod gospodarowania i dobrych wyników gospodarczych Kombinatu PGR w Ptaszkowie, stwierdziło niepokojącą liczbę postojów uszkodzonych kombajnów w oczekiwaniu na przybycie ekipy naprawczej.

W tegorocznej kampanii żniwnej postanowiono skorzystać z pomocy nowotomyskiej ZP Ligi Obrony Kraju i wyposażyć ekipy kombajnów, pracujących na rozległych polach kombinatu, w radiostacje. Łączność radiowa z kier-

rownictwem kombinatu PGR oraz z ekipą naprawczą pozwoli zwiększyć operatywność tej ekipy oraz zmniejszyć do minimum postoje spowodowane trudnością nawiązania kontaktów z ekipą naprawczą.

Radioklub LOK przeszkolił obsługę kombajnów w posługiwaniu się sprzętem oraz będzie czuwał nad sprawnym działaniem radiostacji. Korzystać z tego rodzaju współpracy jest obopólna, z jednej strony usprawniono poważnie sprzęt zbożowy, z drugiej załoga kombinatu bliżej poznała działalność LOK. Są już pierwsze wyniki tej współpracy. Przy żwczliwym poparciu kierownictwa kombinatu powstało 30 osobowe koło LOK. Planuje się utworzenie analogicznych kół w pozostałych gospodarstwach. Na podkreślenie zasługuje dobra praca Radioklubu LOK, który na kursach radio wo-telewizyjnych przysposobił wielu członków do zawodu. Ma też duże osiągnięcia w pracy z młodzieżą oraz w obsłudze radiowej uroczystości i imprez powiatowych. (js)

odpowiadamy

Andrzej N. Gniezno — Związek małżeńskich można zawrzeć w urzędzie tego stanu cywilnego, gdzie mieszka narzeczona lub narzeczony m. (1398)
Kazimierz z Wrześni — Zakład Doskonalenia Zawodowego w Zielonej Górze mieści się przy Placu Bohaterów Stalingradu 12. (1449)

śniesz — posłuchaj: 23 Nowości poetyckie — E. Lipska; 23.05 „Muzyka noca”; 23.50 Śpiewa Anne Byrne.

TELEWIZJA

PIATEK: 9 — „Bohater naszych czasów” — fab. film radz.; 10.55-11.30 — Transmisja z otwarcia Centrum TV w Warszawie; 15.15-15.30 — Przysposobienie obronne — kl. I liceal.; 16.50 — Dziennik; 17 — Teleferie; Centralna Baza Odkrywców — „Niewidzialna reka”; 17.20 — Teleferie radz.; 17.30 — Film z serii „Niewiarzadne przygody Marka Piękusa”; 18.30 — Kronika Tygodnia; 18.45 — „Dialogi historyczne”; 19.20 — „Barek”; 19.30 — „Czwar ta zmiana”; 20.40 — Festiwal Tea-

trów Dramatycznych — J. Górczewska: „Odmieniec”; Reż. Z. Wojdan. Przeniesienie z Teatru Polskiego w Bydgoszczy; 22.20 — Felieton Literacki: „O tym co w literaturze najlepsze”; 22.35 — Dziennik
SOBOTA: 10-12 „Marysia i Napoleon” — fab. film polski; 15.05 — Program Tygodnia; 15.35 — „Radar” — włoska kronika filmowa; 15.45 — Dziennik; 16 — „Spotkania” — program z Moskwy i Warszawy; 17 — Echo stadionu — echem 25-lat polskiego sportu; 17.20 — „Planeta Ziemia” — film TV prod. polski; 17.50 — Spotkania z przyrodą; 18.15 — Serdecznie Was pozdrawiamy — koncert żywych dla żołnierzy; 19 — Wieczorne rozmowy; 19.20 — Dobranoc; 19.30 — Monitor; 20 — „Błękitny ogień” — program rozrywkowy z Moskwy z okazji Dni Kultury Polski w Związku Radzieckim. Reż. — J. Gruza. Wykonawcy: P. Szczepaniak, E. Łazuka, D. Rinn, B. Czyżewski i inni. Program prowadzi: Edyta Piech i Jacek Fedorowicz (Moskwa); 21.20 — Dziennik; 21.35 Sprawozdanie z uroczystości związanych z zakończeniem budowy Kopalni Siarki w Grzybowie; 22 — „Marysia i Napoleon” — fab. film polski; 24 — „Wariacje na 5 klawir”; program z cyklu „J. Klewariet”. Scen. i reż. — J. Kleywariet. Wykonawcy: Janifer (Francja), S. Kozłowska, Ali-Babki, Trubadurzy, zespół baletowy z Gerdem dem Wilkiem i inni.

Odznaczenia dla gnieźnieńskiego aktywu

14 bm. odbyła się w Gnieźnie uroczystość wręczenia odznaczeń państwowych przyznanych przez Radę Państwa z okazji XXV-lecia PRL grupie pracowników państwowych i spółdzielczych oraz indywidualnych rolników za wkład pracy w rozwój miasta i powiatu. W uroczystości udział wzięli członkowie Egzekutywy KP PZPR z I sekretarzem Stanisławem Kuleszą, członkowie Prezydium PK ZSL i PK SD z sekretarzem Ludwikiem Gano i przewodniczącym Zgromadzeniem Kubaćkim oraz członkowie Prezydium Powiatowej i Miejskiej Rady Narodowej.

Przemawiając do odznaczonych Stanisław Kulesza podziękował odznaczonym za ich długoletnią i ofiarną pracę dla dobra Polski Ludowej. Podkreślił on również duży wkład pracy wszystkich miesz-

kańców ziemi gnieźnieńskiej w minionym XXV-leciu w rozwój miasta i powiatu.

Odznaczenia 136 osób dokonał członek Prezydium WRN przewodniczący Prezydium MRN Tadeusz Sobieralski. Krzyże Kawalerskie Orderu Odrodzenia Polski otrzymali: Stefan Bernaciak — pracownik Prezydium MRN, Antoni Fronc — rolnik, Józef Gawronski — nauczyciel, Franciszek Krumrey — emeryt, Jan Lewicki — robotnik, Teodor Lisiecki — robotnik, Kazimierz Łapacz — robotnik, Bernhard Kowalski — dyryktor PBRol., Feliks Pawlicki — pracownik Prezydium PRN, Antoni Rożański — emeryt, Jan Siliwowski — robotnik oraz Piotr Węglewski emeryt. Złote Krzyże Zasługi otrzymało 27 osób. Srebrne 59 osób, a Brązowe 38 osób. (zk)

WIELKOPOLSKI

JAK PLANOWAC

LESZNO. Na terenie Centrum Szybocowego APRL w Lesznie odbyło się jednodniowe szkolenie aktywu polityczno-gospodarczego z sześciu powiatów: leszczyńskiego, gostyńskiego, śremskiego, wolsztynskiego i rawickiego, zorganizowane wspólnie przez Komitet Wojewódzki PZPR — Wydział Ekonomiczny oraz Polskie Towarzystwo Ekonomiczne i NOT w Poznaniu.

Tematem szkolenia były sprawy dotyczące zasad finansowania inwestycji w świetle uchwał II plenum KC oraz zasad klasyfikowania i oceny efektywności inwestycji. (r)

ZA DŁUGOLETNIĘ POZYCIE MAŁŻEŃSKIE

SZAMOTULY. Przewodniczący Prezydium PRN w Szamotulach z udziałem przedstawicieli władzy rad narodowych, dokonali wręczenia medali „Za długoletnie pożyte małżeńskie”. Otrzymały je: Wojciech i Ludwika Borucki z Wronek, Michał i Władysława Gierczak z Obrzycka, Andrzej i Rozalia Pospieszny ze Starego Miasta, Stanisław i Franciszka Skarupski z Szamotuł. (mr)

NA KOLONIACH

KÓRNIK. W Szkole Podstawowej nr 1 przebywa 97 dzieci pracowników DOKP Poznań. Wszystkie pomieszczenia pachną jeszcze świeżą farbą. Wszędzie panuje czystość ład i porządek. Atrakcyjnych zajęć i rozrywek nie brak: oprócz różnych gier i telewizji — potańcówki przy muzyce elektrycznych gitar miejscowego zespołu „Niepoważni”, wycieczki autokarami do Rogalina, plażowanie i kąpiele w jeziorze, zwiedzanie miejscowych obiektów zabytkowych. Prawdziwą atrakcją dla kolonistów był „zielony dzień”, w którym przejęły one władzę w swoje ręce. Kierownik i wychowawczynie stali się pożytecznymi uczestnikami kolonii, poddającymi się zarządzeniom nowego „kierownictwa”.